15 ŞUBAT 1980 CUMA
10 LİRA

Halkın Gazetesi
Demokrat

ŞU BÜTÇE DEDİKLERİ

BÜTÇE

8. SAYFADA

Çiğli Çimentepe' de halk ile güvenlik güçleri arasında çıkan olaylarda yaralananlar oldu

YÜZLERCE İŞÇİ İŞTEN ÇIKARILMIŞ, BİNLERCESİNİN İŞ AKİTLERİ FESHEDİLMİŞ, İŞYERLERİNE MHP'LİLER DOLDURULMUŞ, İŞÇİLER VE AİLELERİ HUZURSUZ EDİLMİŞTİ

- TARİŞ işyerleri zırhlı birliklerle çevrilirken havadan da helikopterler ile kontrol altında tutuldu
- 10 binden fazla jandarma komandosu ve er dün sabah 03.00'ten itibaren Çiğli İplik Fabrikası'nı kuşattı

Güvenlik kuvvetlerinin operasyonları yalnızca TARİŞ işyerlerine yönelmedi. TARİŞ'le ilgili her yer didik didik arandı. Evlere baskınlar düzenlendi.

Güvenlik kuvvetlerinin operasyonlarında bazı yerlerde gecekondular tümüyle boşaltıldı. Yerlere yatırılanlar bir süre bekletildikten sonra, alınıp götürüldüler.
(Fotoğraf: İzmir-Demokrat)

TARİŞ işçileri polis ve askerle çatıştı

İzmir'de dün başlayan genel grev bugün de sürecek

İZMİR (DEMOKRAT)

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, TARİŞ'teki faşistleştirme çabalarını ve işçi kıyımlarını protesto etmek amacıyla dün iki günlük genel grev kararı aldı ve uygulamaya başladı. Greve 35 bin dolayında DİSK üyesi işçinin katıldığı ve İzmir'de yaşamın büyük ölçüde etkilendiği bildirildi.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) İzmir Bölge Temsilcileri TARİŞ üzerindeki baskı ve kıyımları protesto etmek amacıyla 2 günlük genel grev kararı alınıp uygulamaya başlandığı açıklandı.

Gıda-İş Sendikası Genel Sekreteri Sait Aydoğmuş, Tekstil Sendikası Genel Başkanvekili Ali Aykut, Tekstil Sendikası Bölge Temsilcisi İsmail Şentürk, Maden-İş Bölge Temsilcisi Sedat Özgüven, DİSK Avukatı Aziz Yalçın'ın önceki gece geç saatlere kadar yaptıkları toplantıda, TARİŞ üzerinde son günlerde oynanan oyunları ve işçi kıyımlarını protesto etmek amacıyla 2 günlük genel grev kararı alındı.

(Devamı 7. Sayfada)

GÜVENLİK KUVVETLERİNİN ÇİMENTEPE'DE YAPTIKLARI

TARİŞ'te binlerce işçi işten atıldı. Binlerce işçi, onbinlerce kadın ve çoluk-çocuk demekti. Bir anda ekmek teknelerinin kuruduğunu gördüler kadın da kocası da... Bunun için, direndiler. Kocası TARİŞ'te direnirken, Çimentepe'li kadın da mahallede... Panzerleri, kalkanları ile Çimentepe'ye gelen güvenlik kuvvetleri ile gecekondu halkı arasındaki çatışmalar günlerce sürdü. Fotoğrafta kocası TARİŞ'te çalışan kadın, kalkanlı polislerin önünde görülüyor.
(FOTOĞRAF: İZMİR-DEMOKRAT)

Buca Cezaevi'nde tutuklu ve hükümlüler 2 günlük açlık grevine başladı

İZMİR (DEMOKRAT)

TARİŞ'in Çiğli İplik Fabrikası'nı dün sabah 03.00 sıralarında saran askeri birlikler içerdeki işçileri dışarı çıkardı ve 700 kişiyi gözaltına aldı. Olaylar sırasında çok sayıda işçi ve güvenlik görevlisinin yaralandığı bildirildi. Askeri birliklerin operasyonu sırasında keşif uçakları ve helikopterlerin de fabrikayı ha-

(Devamı 7. Sayfada)

HABERİN İÇİNDEN

Devlet kime karşı devletliğini gösteriyor

Hükümet günlerdir TARİŞ işçileriyle uğraşıyor.

Yoksulluğun, zamların ve hayat pahalılığının sorumluları sanki binlerce TARİŞ işçisiymiş gibi, günlerce bu yoksul insanlar üzerinde devlet terörü estiriliyor. Baskıya, zulme, işten atılmaya, canlarına yönelen faşist tehditlere karşı anayasal ve demokratik haklarını kullanan TARİŞ işçileri neredeyse, "işgalci Yunan" yerine konulup denize dökülmek isteniyor. Dört

(Devamı 7. Sayfada)

Urfa Siverek'te muhbir olduğu öne sürülen bir kişi öldürüldü

Rize' de halk faşistleri silahlarıyla yakaladı

- İSTANBUL'DA 22 GÜN ÖNCE GÖZALTINA ALINAN GENÇTEN HABER ALINAMIYOR.
- TRABZON'DA FAŞİSTLER ÜÇ KİŞİYİ YARALADI.
- KONYA'DA ÜÇ KİŞİ YARALANDI
- FATSA'DA SAĞ GÖRÜŞLÜ ÖĞRETMEN ÖLÜ OLARAK BULUNDU
- CHP FATİH İLÇE BİNASINA FAŞİSTLER PATLAYICI MADDE ATTI

(HABERİ 5. SAYFADA)

Salvador'da devrimciler sular idaresini ve Panama Elçiliği'ni işgal ettiler

(HABERİ 7. SAYFADA)

ABD Başkanı Carter Afganistan'a İslam Barış Gücü gönderilmesini önerdi.

(HABERİ 7. SAYFADA)

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit

Ecevit: Hükümet içe dönük iç savaş politikası izliyor

ANKARA (DEMOKRAT)

CHP Genel Başkanı B.Ecevit hükümetin uyguladığı yeni ekonomik politikanın Güney

(Devamı 7. Sayfada)

ZAMLAR PROTESTO EDİLDİ

İstanbul'da esnaf dükkan açmadı

- Bazı semtlerde, kendilerine "gizli örgüt" üyesi süsü veren bir takım görevlilerin esnaftan para topladıkları öne sürüldü
- Kepenk kapatma eylemi hemen hemen tüm semtlerde uygulandı

HABER MERKEZİ

Son zamlar ve hayat pahalılığı tüm yurtta büyük tepkiyle karşılanırken İstanbul'da bazı esnafın zamların ilan edilmesinden hemen sonra başlattığı kepenk kapatarak zamları protesto etme eylemi dün bütün İstanbul'a yayılarak büyük boyutlara ulaştı. İstanbul'da Kartal, Kadıköy, Bakırköy, Aksaray, Çemberlitaş, Cağaloğlu, Gültepe, Örnektepe, Kuştepe, Şişli, Osmanbey, Nişantaşı, Karaköy, Kağıthane, Çağlayan, Bahariye, Tozkoparan, Galatasaray, Harbiye, Beşiktaş, Fikirtepe, Feriköy Sanayi Mahallesi, Fındıklı, Kapalıçarşı, Çarşıkapı ve kentin tüm öteki semtlerinde esnafın yüzde 90'ının kapatma eylemine katıldıkları bildirildi. Dükkanlarını kapatan esnaftan bazıları camekanlarına zamları protesto eden yazılar astılar.

Kartal'da yöre halkının da desteğiyle İstasyon Caddesi, Çarşı içi, Belediye dükkanları, Esentepe, Çavuşoğlu, Karlıtepe mahallelerindeki tüm esnafın kepenk kapatma eylemlerini sürdürdükleri bildirildi. Bu arada, güvenlik kuvvetleri mahalle muhtarlarından esnafın tek tek tek isim ve adreslerini öğrenerek evlerine gidip dükkanlarını açmaları için uyarılarda bulundular.

Çemberlitaş, Cağaloğlu, Sirkeci, Aksaray ve Kapalıçarşı'da da kepenk kapatma eylemlerinin başlatıldığı ve Aksaray'daki Büyük Migros Mağazası dışında bu semtlerde esnafın tümüne ya-

(Devamı 7. Sayfada)

İstanbul'un en hareketli yerlerinden Aksaray'da balıkçılar ve esnaf dükkânlarını açmayınca caddeler bomboştu...

Zamlara karşı protestolar her yerde yaygılaşırken, esnaf da kepenklerini kapatarak zamlara tepkisini gösterdi.

İstanbullular dün alışverişe çıktıklarında kapalı kepenkler ile karşılaştılar.

Her gün yüzlerce kişinin girip çıktığı dükkânlarının dün kepenkleri kapalıydı...

(FOTOĞRAFLAR: ZÜLFİKÂR GÜÇLÜ)

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Kına yaksın

Eh, baskınlar, kurşunlamalar, işkenceler, evlerden adam kaldırmalarla Kayseri'de estirilen baskılara elbette ki Kayseri Milli Eğitim Müdürü Şuayip Yalçın da, karınca kararınca, kendi yolunda katılacaktı. Bu çorbada onun da tuzu bulunmalıydı. Nitekim katıldı. Kahramanmaraş olayını protesto sonucu 170 üzerinde öğretmenin açığa alınmasında –Vali beyi ile işbirliği içinde– elinden geleni yaptı. Sonra da, ortaya çıkan öğretmen açığını kapatmak için emekli öğretmenlerin kapılarını aşındırmaya başladı. Bu arada Fevzi Çakmak Lisesine özel ilgi gösterdi. Önce, "Okulu anarşi yuvası haline getirdiniz" gerekçesiyle Okul Müdürü ve sorumlu Müdür Yardımcısını görevden aldı. Ve tam okulların sömestr tatiline gireceği günün akşamı da Lisenin dört öğretmenine yeni görevlere atama kararnamelerini polisle gönderdi. "İhtiyaç üzerine" doldurulan kararnamelerde Klasik resim öğretmeni Teknik Resim öğretmenliğine, Felsefe öğretmeni ise Felsefe dersi olmayan Endüstri Meslek Lisesine veriliyordu. Öğretmenler kararnameleri tebellüğ etmediler. Aybaşında maaşlarını almıya gittiklerinde ise M. E. Müdürünün 1.2.1980 gün ve 131/2034 sayılı şu emri ile karşılaştılar :

"Fevzi Çakmak Lisesi Müdürlüğüne
Kayseri
İlgi: 29.1.1980 gün ve 232/165 sayılı yazımız.

Okulumuz öğretmenlerinden olup, başka yerlere atanan ve kararnamelerini tebellüğ etmeyen aşağıda isimleri yazılı öğretmenlere Şubat 1980 maaşlarının verilmemesini önemle rica ederim.

Milli Eğitim Müdürü Şuayip Yalçın"

Yazının altında öğretmenlerin adları sıralanmıştı.

Sözü geçen öğretmenler Kayseri Valisine aşağıdaki dilekçeyi yazdılar:

"Valilik Yüksek Makamına
Kayseri
İlgi: Milli Eğitimi Müdürlüğünün 1.2.1980 gün ve 131/2034 sayılı yazıları hk.

Biz aşağıda isimleri yazılı Fevzi Çakmak Lisesi öğretmenleri olarak 1979-1980 öğretim yılı yarıyıl sömestr tatilinin devam etmekte olduğu 1.2.1980 tarihinde Şubat 1980 maaşlarımızı almak üzere Okul mutemedliğine başvurduğumuzda ilgi yazı üzerine maaşlarımızı alamadık.

İlgi yazıda belirtildiği üzere bulunduğumuz okuldan başka yerlere atandığımızı ancak bugün öğrenmiş bulunmaktayız. Esasen yarıyıl tatiline başladığımız gün, hatta tatil öncesi öğretimin son günü okul idaresine ayrı ayrı tatildeki adreslerimizi bildirerek ayrılmış olduk. Tatil içerisinde hakkımızdaki her türlü idari veya hukuki tasarrufların yazılı bildirim (tebligat) biçimi bellidir ve yazılı olarak okul idaresine bildirdiğimiz adrestir. Bu durum karşısında bizi bağlayacak tebligat ancak ve ancak 7201 sayılı Tebligat Yasasına göre olabilir.

SONUÇ VE İSTEM: Arzedilen nedenlerle usulüne aykırı olarak yapılmak istenen tebligat gerekçe gösterilerek ve bunun ötesinde hiç bir yasal yetkiye dayanılmadan münhasıran mağduriyetimize neden olmasını sağlamak amacıyla ve tüm yasa ve yönetmelikler çiğnenerek alınmış olan ilgideki idari işlemin durdurularak maaşlarımızın ödenmesine müsaadelerinizi arzederiz.1.2.1980

Ahmet Şahiner
Müzeyyen Gönüllü
Ali Uzun
(Eşi Hüseyin Akpınar'ın İzmir'de olması nedeniyle vekâleten aylığını almak isteyen eşi)
Besime Akpınar"

Öteki Kayserili öğretmenlerden birinin eşi de bize bu mektubu yazdı:

"... Senelerdir yarım ekmeğin arasına dört köfteyi sarıp da yemeyi hayal eden bir öğretmen eşi, bir ev kadınıyım. Eşim 6 bin lira maaş alır. (Ben de dantel örer, göz nuru dökerim, alıcı bulamam.) 2 bini ev kirası, tüp parası, defter kalem parası, yol parası, derken bir kilo et alamadan biten maaşı Kayseri Milli Eğitim Müdürü Şuayip Yalçın'ın emirleri ile bu ay hiç alamadık.

Suçumuz, Mehmet Ali Ağca'yı hapisten kaçırtmak mı? Yoksa memleketi enflasyona sürüklemek mi? Kahveleri tarayıp dev gibi delikanlıları

(Devamı 5. Sayfada)

YARADANA SIĞINIP

Balonlar patlıyor

Can YÜCEL

Yağ sanayii bombok durumda, ama haber sizme ve sızdırma sanayii şıkır şıkır işliyor. Vereyim size bir örnek: Hür, hır ve gür bir caridenin bildirdiğine göre, "Milli İstihbarat Teşkilatı"nın bütün elemanları cumartesi gecesi Ankara'daki merkezde çok geniş kapsamlı bir toplantı yaptılar. İstihbarat değerlendirildi, geniş kapsamlı bir rapor hazırlandı. MİT'te izinler kaldırıldı(Sızan) haberlere bakılırsa, İzmir olayı, bütün sol fraksiyonların işbirliği ile meydana getirildi. Olayların daha önceden planlandığı ve çeşitli şehirlerden,çeşitli fraksiyonlara mensup eylemcilerin bir süredir İzmir'de toplandıkları saptandı. Eylemcilerin altı ili Ateş Hattı olarak seçtikleri belirlendi. Her an İzmir olayına benzer olayların çıkabileceği belirlenen Antalya, Hatay, Adana, Artvin, Kars , Kayseri illerinin vali ve emniyet müdürleri uyarıldı. Bu illerdeki emniyet teşkilatı teyakkuz durumuna geçirildi. Emniyet Genel Müdürlüğü raporlarında, İzmir olayı için, "İsyan" denirken bu olayın Eylemcilerin kendi güçlerini kabul ettirmek için bir prova yaptıkları, provada başarılı oldukları, buna karşı güvenlik örgütlerinin de yetersiz kaldıkları da raporda yer aldı. Emniyet Genel Müdürlüğü raporlarında, İsyanın, işçinin mi, gençliğin mi daha başarılı olacağının provasını tespit ettiği, ancak isyanın öncülüğünü gençliğin yapması görüşünün de bu prova ile ağırlık kazandığı belirlendi. Raporlarda İsyancıların ne yapabileceklerini ölçtükleri ve kendi eksikliklerini saptadıkları öne sürüldü. Bu arada, olayların içine katılan işçilerden bazılarının önceden silahlandırıldıkları ve bazı silah tüccarlarının İzmir yöresinde görüldükleri de belirlendi. İçişleri Bakanlığı'nın üst düzeydeki bir yetkilisi ise,"İzmir olayları, DİSK'in almış olduğu genel grev kararının yürürlüğe konulmasıdır, tüm illerde başlatılacak hadisenin bir denemesidir" dedi.

Bu sizme, sızdırma, imbiklenme habere AP İzmir Senatörü Süleyman Tuncel'in grubu adına yaptığı konuşmadaki şu sözlerini de ekleyin: "İçinde bulunduğumuz safha anarşi ve terör değil, gayrı nizami harp safhasıdır. Bu amaçla bir iç hat manevrası yapılmalı ve bu manevra bütün vatan sathına şamil olmalıdır". Anlaşılıyor, değil mi dil altındaki baklavat? Derken efendim, Hazreti Süleyman , "Ülkeyi Vietnam'a çevirmek isteyenlerin burnunu sürtmezsek nâmerdiz" deyip harp ilan ediyor. Unutuyor ama, Vietnam'ı yirmi beş yıl süren bir kan gölünün içine itenler, İkinci Dünya Savaşı sonunda, değişen koşullara karşın, sömürgen hortumlarını ülkenin damarlarından çekmeğe razı gelmeyen sülüklerdir. Fransızlardır, Amerikalılardır, ve onların uşakları Diem gibilerdir. Ho Şi Minh ve Giap gibi önderlerin izinden yürüyen Vietnam halkı da ülkeyi o içler acısı durumdan kurtarıp bağımsızlığa, insanca yaşama kavuşturan güçtür. Demirel bu iki karşıt cepheden hangisini benimsiyor? Anti-emperyalist bir mücadelenin adamı olmadığına göre, Diem'liği büsbütün ele mi alacak yoksa? Malum a, Diem de Vietkongları ülkeyi anarşiye boğan eşkıyalar olarak kınar dururdu.,Oysa Türkiye'yi Vietnam'ın yazgısından kurtarmaksa meram, bu ülkeyi, yarı-sömürgelikten azad etmekle olur, üsleriyle, sermayesiyle,kalkınma modelleriyle emperyalizmi yurdun harimine çekmekle değil.

Şimdi soracaksınız: Bu MİT'ler, bu emniyet erkânı, bu Tuncel'ler, bu Demirel'ler, bu YURTTA SAVAŞ, CİHANDA BARIŞ yanlıları bu harp oyununu, bu "içhat manevrası"nı hangi amaçla tezgahlıyorlar? diye. Amaç, yükselen sınıf mücadelesinin dağınıklıktan henüz sıyrılamamış olduğu bir dönemde, orduyu da ileri hatlara sürerek, yurdumuzu büsbütün sömürgeleştirme tasarımına karşı beliren halk direncinin üstüne ateşten bir kazan kapağı kapatmak. Bunun gerekçesi de, Tariş örneğin de olduğu gibi, devletin şeytani bir suikast tehlikesiyle karşı karşıya olduğu iddiası. Elbette İzmir olayları 16 Haziran-dan bu yana yer alan en büyük İşçi Çıkışı. Ama bu patlamayı tahrik eden, kızıştıran fıştıklayan kim? Pahalılık, hükümetin halka reva gördüğü son önlemlerle üstümüze satır gibi indiği bir sırada, sen fabrikaları faşistleştirmeğe kalkarsan, bu yoldan işçi hareketini dağıtmaya özenirsen;işçi buna karşı direnince de milleti karukişi bir emirle, yasalara apaykırı bir biçimde kedi yavruları gibi kapının önüne bırakmağa kalkarsan, bunun sorumluluğu yönetimin omuzlarınadır, bilesin! Sol fraksiyonlar aralarındaki ayrılıkları bir yana bırakıp işbirliği etmişlermiş! Bunda şaşacak ne var? Mazlumun yanında saf tutma gibi açık bir doğruyu belirledikten sonra, elbet Hizibi bırakıp Nizip üzerinde anlaşacaklar. Hem sade onlar değil, kadınlar, çocuklar, tüm ahali onlardan yana. Koskoca bir haksızlık var çünkü ortada işlenen, öyle Yat Borularıyla geçiştirilecek iş değil bu. Raporlarda denildiği üzre, eylemciler başarılı olmuşlarsa, bunun nedeni haklı bir davaya, yığınlarca benimsenen bir davaya sahip çıkmaları. Ama unutulmasın, nifakı çıkaran, bu davaya yol açan, kıyamet koptuktan sonra da kadılık taslamaya kalkan hükümetin kendisidir!

(Devamı 5. Sayfada)

HALKIN DİLİNDEN

Gel de isyan etme

Ben zam ve devalüasyonların ağır baskısı altında demokratik bir mücadele veren TARİŞ işçisiyim. 11.5.1977 tarihinde ambar memuru yardımcısı olarak göreve başladım. Beş ay kadar bu görevde kaldım. Bu beş ay sonunda, Yönetim Kurulumuz TARİŞ Tanzim Satış Mağazası açmaya karar verdi. Beni de bu işyerinde görevlendirdi. Bu işi, halka yönelik olduğu için, seve seve üstlendim. Kısa zamanda da göreve başladım. Bu ağır ve sorumluluk isteyen görevi on ay sürdürdüm. Bu zaman zarfında mağazamız 800 bin lira kâr etti. Arkasından meşhur MC hükümeti tekrar kuruldu. Mağazamızı bir buçuk aya yakın malsız bıraktılar. 4 Ocak 1980 tarihinde satış mağazalarının kapatma kararı geldi. Tabii bizde malsız kalınca kapatmak zorunda kaldık. Ben tekrar eski görevime döndüm. Dört hafta sonra da satış mağazalarında çalışan kişilerden sadece ben değil tüm satış memurları kadro dışı bırakıldı.

Şimdi işveren ve TARİŞ yetkililerine soruyorum, biz kadro dışı bıraktığınız emekçiler olarak ne yaparız? Tüm dar gelirli işçi ve memurla alay edercesine, sabırlı olun isyan yapmayın, bu zamlar sizi etkilemeyecek, bunlar zam değil önlem paketidir diyorsunuz. Göz göre göre yalan söylüyorsunuz. Ekmeğin biri yedi buçuk lira, et 200 lira. Nerde iş, nerde para? Bizleri işten atmanız için suçumuz neydi? Suçumuz dürüst olmak mı, haksızlığa karşı gelmek mi? Gel de isyan etme....

YENİ HÜKÜMETİN İKİ SENEDE EMEKLİ ETTİĞİ SATIŞ MEMURU
R.Y.

Tariş İşçisine

TARİŞ, selam sana şanlı direniş
İşine, aşına göz koyan faşizme
Sömürüye boyun eğmeyen
Selam size yılmayan arkadaş

Panzere, silaha zulme karşı
Yüreğiyle bilinciyle döğüşen
Selam size yılmayan arkadaş
Selam sana güçlü DİRENİŞ.....

CAĞALOĞLU'NDAN
BİR GRUP MATBAA
İşçisi

«Bu düzen değişmelidir»

Yaşadığımız kapitalist düzende işbirlikçi tekelci burjuvazinin uşakları her yerde olduğu gibi köyümüzdede faşist düşüncelerini açıkça yaymaya çalışıyorlar. Bilinçsiz köylüleri dini alet ederek kandırıyorlar. Faşist MHP'liler, halk kitlelerini her yerde rahatsız etmeye devam ediyorlar. Fakat bundan habersiz gibi görünen AP, MHP'nin faşist çetelerine (Pol-Bir üyelerine) hiç bir şey demiyorlar. Sosyalizmi savunan sol örgütleri, dernekleri, partileri parti başkanlarını vb. tutukluyorlar. Emekçi halka kan kusturuyorlar. Ne AP, ne CHP, MHP'ye karşı çıkmıyor.

Egemen sınıflar istedikleri zaman hükümete her şeyi yaptırmakta ve halkı zor duruma düşürmektedirler. İşsizler ordusu kat kat çoğalmaktadır. Hükümetlerin hepsi ABD'nin, IMF'nin işbirlikçi tekelci burjuvazinin dediklerini yazmaktadır. Halkın ürettiği malı ucuza alıp, pahalı satan tüccarlar daha çok zengin olmaktadır.

Kısaca IMF'ler, hükümetler yapar, zengin ne derse o olur. Ama düzen partilerine ve düzene karşı köyümüzde artık devrimciler çoğalmakta, faşistler her oyunları belli olduğundan bir şey yapamamaktadır. Biz faşizme karşı köyümüzde mücadeleyi sürdürüyoruz.

ÖDEMİŞ
KAYAKÖY'DEN
BİR GRUP
DEVRİMCİ

Milli Eğitim Bakanlığı'nın tavrı

Ben İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü mezunu bir öğretmen adayıyım. Özellikle bundan önceki atamalara yetiştiğimiz halde çeşitli bahaneler öne sürülerek benim gibi binlerce devrimci öğretmen adayı arkadaşımız kasıtlı olarak bekletilmektedir.

Bizden öncekilerin de aylarca bekletildiği gibi, bize de beş aydan bu yana bugün yarın atamalarımızın yapılacağını söyleyip duruyorlar. Gelenek haline gelen bu bekletilmek ne zaman bir son bulacak?

Ne yapmak istiyorlar? Neler yaptılar? Ve de neler yapacaklar?

İlerici, Demokrat, yurtsever, devrimci olan yığınlar dolusu öğretmen arkadaşlarımızın faşist disiplin ve baskı yasalarının gereği olan işten el çektirilme, kıyımı ve sürgünlere bir de bir günlük boykot bahane edilerek sıkıyönetim hapishanelerinde günlerce bekletildikten sonra dizginleri yeniden ellerine alan bakanlığın faşist yöneticileri tüm bunların yanı sıra bizlerin de ekonomik ve her türlü demokratik hak ve özgürlüğümüzü kazanmamamızı da adeta kaderimizi tayin etme görevini kendi kendilerine gönüllü olarak üstlenmişlerdir.

Bakanlık bugün vahim bir şekilde tepeden tırnağa faşistleştirilmiş militan bir kadro ile kuşatılmıştır.

Bakanlıkta birkaç gün önce Ankara'da okuyan ve kendi durumumu öğrenmek üzere giden küçük kardeşime mezun olduğum okulu sorup, cevap aldıktan sonra çocuğu bakanlığın dış kapısına kadar yakalamak için kovalayan, ne var ki, bir sivil faşistin ve bunun gibi sürü halindeki faşistlerin yanı sıra resmi elbiseli faşistlerin de aynı işlemleri açıktan açığa yaptıkları ve bu güvenlik görevlisi müsfettelerinin ne biçim bir görev yaptıkları da düşündürücüdür.

Bu bekleyiş içinde bir oyun yer almaktadır. Bizden önceki öğretmen arkadaşlara yapılanlar karşısında boş durmayacak, hazırlıklı bir bekleyiş içindeyiz. Çünkü bu bekleyiş bizim mücadele azmimizi bileyerek ve örgütlenip tek bir vücut, tek bir yumruk olarak işçi sınıfı ve ezilen halk kitlelerinin kurtuluşuna bir adım daha yaklaştırarak bu düzen yardakçılarının sonlarını getirecektir.

GAZİANTEP'DEN
BİR ÖĞRETMEN
ADAYI

Çocuk mu kandırıyorsunuz beyler ?

Devalüasyon yapıldığından beri televizyondaki demeçlerinizi, basın toplantılarınızı izliyoruz. Zam üstüne zam yaptınız. İşçilerin emekçilerin yaşamlarını çekilmez hale getirdiniz.

Önce "anarşi, terör" dediniz birleştiniz ve bir sürü baskı yasaları çıkardınız. Demokratik kitle örgütlerini kapattınız. Toplumsal muhalefeti susturmaya yöneldiniz ve peşinden devalüasyon ve zamları bindirdiniz.

Yıllardan beri politikayı sizler yaptınız. Ülkeyi sizler yönettiniz. Radyo, televizyon, basın sizler için çalıştı. Bizleri yıllardır siyasetten uzak tutmaya çalıştınız. "Demokrasi" dediniz, "özgürlük", "eşitlik" dediniz bizim önümüzde birbirlerinizi yediniz. Bizleri aranızda taraf tutmak zorunda bıraktınız. Ve şimdi de televizyonda nutuklar atıyorsunuz. Kiminiz "Bunlar zam değil ayarlamadır, başka çıkış yolu yoktur, varsa bilen gelsin söylesin" Kiminiz de "bu zamlar yapılmamalı idi. Biz bu kadarını yapmamıştık" diyorsunuz.

Yoklar, kuyruklar uzadıkça uzuyor. Üstelik "demokrasi"yi korumakla görevli faşist-polis işbirliği de hayata geçiyor. İşte son Zonguldak olayları bunun en somut örneğidir. Olaylardan önce, 1.Şube komiserlerinden Mehmet Peker MHP'ye gidiyor ve arkasından faşistler çarşıya inerek saldırıya geçiyor. Vali ses çıkarmaz, emniyet sus pus içinde ve netice 38 tutuklu. Suçları ise "polise hakaret" ve "korsan miting"

Evet beyler sizlerden birşey beklediğimiz yok. Zaten yıllardır bekledik de ne oldu. Yalan söylemeyi bırakın artık. Yapılan devalüasyon ve zamlar emekçi halkımıza ne yarar sağladı. Bir avuç azınlık milyarları vururken, işçi sınıfı ve emekçiler sefaletin kucağına düştüler. Ve hâlâ çıkmış nara atıyorsunuz. Yeter artık çocuk mu kandırıyorsunuz beyler.

ZONGULDAK
R.K.

Yuvarlak masa

TRT'yi 7 Şubat 1980 tarihinde yayınladığı "Yuvarlak Masa"adlı programdan dolayı eleştirmek istiyorum. Ayrıca, konuşmacılara da sözüm var.

Birincisi, önce TRT'yi sınıf savaşımını "tedhiş olayları" olarak niteleyen konuşmacılara yer verdiği için, bu konuşmacılar halktan kopmuş, halk sorunlarını bilmeyen, sınıf savaşımında halkın yanında yer almayan kişiler oldukları için nefretle kınarım.

İkincisi, konuşmacıların hepsi bugünkü sınıf savaşımının amacının Türkiye'yi bölmek ve proletarya diktatörlüğünü getirmek olduğunu savundular. Bunlar nasıl Türkiye'de yaşayan başka bir ulusu görmezler, görmezlikten gelirler. Proletarya diktatörlüğü dediler. Bunun yanında faşizmin diktatörlüğünü ve soykırımlarını söylemediler. Görmemezlikten geldikleri başka bir nokta da: öğrenci olayları. Yurtseverleri "şartlandırılmış kişiler" olarak göstermek istediler. Oysa öğrenci olayları da bir sınıf savaşımıdır. Sağ sol çatışması değil. Bir yanda kapitalist düzene karşı duranlar, diğer yanda kapitalistlerin savunucuları arasındaki savaşım. Bu savaşım, gecekondu ile köşk, burjuvazi ile emekçiler arasındaki savaşımdır.

A.Y.
GAZİANTEP

Demirel'in demokrasisi bu mu ?

5 Şubat Salı gecesi, saat 24.00 sıralarında pusu kuran faşistlerce vurulan Gelibolu Halk Dayanışma Derneği Başkanı İlhan Sarıkaya'nın katilleri polis tarafından serbest bırakıldığı için, ellerini kollarını sallaya sallaya gezmektedirler. Süleyman Demirel'in söz ettiği demokrasi bu mudur? Eli kanlı azılı faşistler istediği gibi dolaşsınlar, suçsuz yere tutuklanan devrimciler cezaevlerine doldurulsunlar. Tek suçumuz ilerici, demokrat, yurtsever, devrimci olmak mı?.

M.Ö.
GELİBOLU

Halkın gazetesine

Anti-faşist mücadelenin Türkiye genelinde gelişmesi yolunda vermiş olduğunuz mücadeleden ötürü tüm demokrat emekçilerini candan kutlarım.

Kapitalist düzenin acımasız sömürüsü gün geçtikçe halkımızın üzerine canavarca saldırmakta. İşte bunlardan bir örnek. Rize'nin Kalkandere ilçesinde çeşitli vaadlerle köy halkından alınan arazi üzerine sunta fabrikası yapımına başlandı. Fabrikayı özel bir sektör kurduğundan, amacını köy halkı bilinçsiz olduğundan anlayamamıştı.

Köyümüzün halkı toprağını, vermekle birlikte, toprağını satarak aldığı parayı fabrikanın yapımına yatırdı. Fabrika 1977 de yapılmaya başlandı ve 1978'de bitecek ve yıl 1980, aradan üç yıl geçti fabrikanın olacağı da yok Halkın parası tabii ki devalüasyonlarla eriyip gitmiştir. Ne yapacağını şaşıran halk artık kimin kime hizmet ettiğini şimdi rahatlıkla anlayabilir. Ve ne için yaşanması gerektiğini gün geçtikçe daha iyi anlıyor.

Sinan AKIN
KAMİLOĞLU
ODTÜ – ANKARA

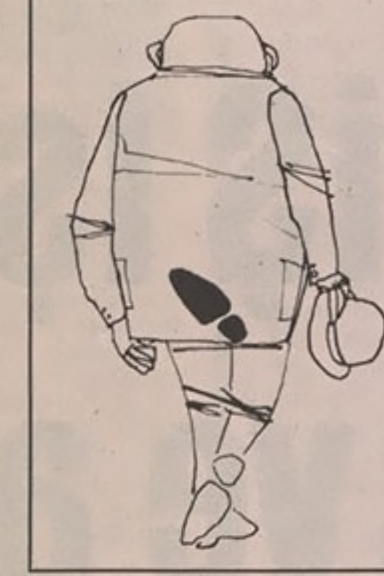
DÜŞÜNCE ALANI

Hükümetler gider

Muzaffer HACIHASANOĞLU
Hikayeci

"Bu hükümet gider, dertler biter" savsözüyle işbaşına geldiler. O hükümet gideli bir hayli zaman oldu..." Giden hükümet paramızı pul etmişti, yoklar arttıkça kuyruklar artmıştı, anarşi almış yürümüştü, ya şimdi? Her şey TRT'de düzeldi memleketi güllük gülistanlık gösterebilmek için elinden geleni yapıyor radyomuz, televizyonumuz; yine de gerçekleri tümden ortadan yok edemiyor.

Baskı yasalarını parlamentodan geçirmekle memleketteki çalkantının durulacağını sandılar; işte yasalar, yaklaşık olarak, istedikleri biçimi aldı; değişen bir şey var mı? Eksik olan yasalar değildi, yasalardaki boşluklar değildi. Silah kaçakçılığının, adam öldürmenin, gaspın, döviz kaçakçılığının, karaborsacılığın yasalarımızda yeri belli değil miydi eskiden? Denilebilir ki askeri kışlasına döndürmek için kolluk kuvvetlerinin yetkisi artırıldı bu yasalarla; kolluk kuvvetleri yakalasın, sanık cezaevinden, askeri cezaevinden elini kolunu sallayarak çıkıp gitsin... Kimler kaçırılıyor, nasıl kaçırılıyor? Çözülemedi hala? Köyüne yakın hapishaneye nakllediliyor bazıları. Polis ve bekçide çalışma hevesi, doğru çalışma hevesi kalır mı bu durumlar karşısında? Önce yeğen kaçtı, sonra başkaları.., Şimdi "DGM'de DGM...." diye tutturacaklardır; sıkıyönetim mahkemeleri DGM'lerden daha mı az etkili mahkemelerdi. Baskı yasalarının çıkarılmasının gerçek nedeni kapkaç düzenine karşı çıkılmasını tümden önleyebilmek için halkın gözünü korkutmaktı. Sonuç verip vermediği ortada. Anarşinin tabanında sosyal sınıflar arasındaki uçurum, ekonomik düzen bozukluğu yatmaktadır. Döviz kaçakçılığına prim vererek, "Bırakın yapsınlar, bırakın geçsinler" yolgösterisiyle her türlü ticari oyuna göz yumarak ne anarşi önlenir, ne memleket kalkınır, ne refaha ulaşılır.

Savsözlerinden biri de 'Paramızı pul ettiler" di; ne oldu paramıza şimdi? Daha önceki hükümet devalüasyon yaptığında yaygarayı koparanlar şimdi sokakta rahat yürüyebiliyorlar mı acaba? "Borç yiğidin kamçısıdır," sözü Sayın Süleyman Demirel'in dilinden hiç düşmezdi; hala da düşmüyordur belki." Borçlunun yüzü her gün soluktur " oysa Borç bulup da memleketi kurtaracağım (!) diye IMF'nin önerilerini aynen uygulamak zorunda kaldı. Kamçı emekçi halkın sırtında şaklıyor. Mutfak isyan halinde, ocak isyan halinde, soba isyan halinde; filelerin dibi delindi. Bugünkü hükümet egemen güçlerin hükümetidir. Evlerde, caddelerde, işyerlerinde, kahvelerde kulak verin konuşulanlara bu hükümetin yaptıklarını canı-gönülden onaylayan kaç kişi var. Parababalarına gelince, onlar öğüyorlar bu önlemleri. Elbette öğerler, paralarına para katacaklar; kamçının ucu değmiyor ki, onlara. Kağıt paraların boyutları ufalacakmış; değeri ufaldı ufalacağı kadar, kendisi de ufalmalı; hem kağıt da az harcanmış olur; pul oluyor gün geçtikçe

Politikacılarımız sık sık "Özgürlükçü Demokrasi"den söz ederler; ekonomik bağımsızlıktan kolayca söz edilemeyen bir ülkede, özgürlükten, bağımsızlıktan söz etmişsin neye yarar?

Önce öğretmenlerden başladılar, sonra bütün memurlara geldi sıra. Giden hükümet için "Bu hükümet partizanca bir davranış içindedir" diyorlardı; ne yaptı kendileri? Gelmiş geçmiş hükümetlerin çoğunluğu öğretmenlerden öcü gibi korkmuştur. Neden? Öğretmen en uç noktalara kadar ulaşıp halkı uyandırabilen kişidir. Öyleyse o hükümetler halkın uyanmasından korkmuşlardır. Orta öğretimde ara dinlenceyi uzattılar—Soğuk, yakıt yokluğu nedeniyle, sanki herkesin evinde yakıt var—, bildiklerince öğretmen değişiklikleri yapabilmek için, öğrenciler unutacaklarmış bildiklerini, soğuyacaklarmış okumaktan... Okuyup da ne yapacaklar? Gelip üniversite kapısında yığılmayacaklar mı? Şimdiden bulsunlar kapkaç düzeninde bir yol, para kazanmayı öğrensinler; sonunda özel sektör kesiminde yerleri olur; sosyete haberlerinde bol bol adları geçer, fotoğrafları çıkar.

Huzursuzluk günden güne artmaktadır. Kimse ne bugününe, ne yarınına güvenememektedir. Son ekonomik önlemler karşısında halk tepkisini göstermeye başlamıştır. Emekleriyle geçinenler, memleketin belli bir kesimini daha palazlandıracak,kamçılı kalkınmanın karşısındadırlar.

Hükümetler gider, halk kalır, ve halk bir gün tüm emekçilerin haklarını gözeten bir yönetimi işbaşına getirecektir.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

15 ŞUBAT

1963 HAMALLAR CADDE ORTASINDA BASIN TOPLANTISI YAPTI.

Aydın'da hamallar cadde ortasında, omuzlarında iplerle oturarak, bir basın toplantısı yaptılar. Kendilerini "çobansız bir köyün sürülerine" benzeten hamallar, işçi ve esnaf olarak kabul edilmediklerini, hiçbir yasanın kendilerini korumadığını belirterek, "işsiz, meskensiz ve sigortasız" dediler.

1969 6.FİLO'YU PROTESTO MİTİNGİ DÜZENLENDİ

Türk Milli Talebe Federasyonu İzmir'de 6. Filo'nun gelişini protesto amacıyla "Tam Bağımsız Türkiye" mitingi düzenledi.

1969 TÖS'ün "Büyük Eğitim Yürüyüşü" yapıldı. Yürüyüşte öğretmenlerin dışında bazı işçi ve öğrenci kuruluşları da yer aldı. Sık sık "Bağımsız Türkiye", "Kahrolsun Amerika", "Grev hakkı istiyoruz" sloganları atıldı.

1975– "HAYAT PAHALILIĞINI VE FAŞİZMİ PROTESTO" MİTİNGLERİ YAPILDI.

TÖB–DER Muş, Malatya, Tokat Bingöl, Kahramanmaraş ve Adıyaman'da "Hayat pahalılığını ve faşizmi protesto" toplantı ve yürüyüşleri düzenlendi.

TÖB–DER'in toplantısına katılan memur, Adnan Baykal faşistler tarafından taş, sopa, ve zincirle öldürüldü.

1977 ODTÜ öğrencileri, Prof. Tan görevde kaldığı sürece derslere girmeme kararı aldılar.

1978 TÜTÜN ÜRETİCİSİ KÖYLÜLER SAVCIYI PES ETTİRDİLER

Tütün üreticilerinin direnişlerinden sonra köye gelen jandarmalar 15 köylüyü götürmek isteyince, diğer köylüler "15 değil 1000 kişiyiz hepimiz Savcılığa geleceğiz" diyerek traktörlerle Sarıköy Savcılığı'na hareket ettiler. Yolları kesilerek traktörlerden olan köylüler yollarına yürüyerek ve "tütünde Sömürüye son" sloganları atarak devam ettiler. Savcı'nın köylülere baskı yapılmayacağına söz vermesi üzerine köylerine döndüler.

1979 BAYRAM ASLAN: İBRAHİM BABAYİĞİT, RIFAT ARIKAN, YALÇIN BOZDOĞANOĞLU Adana'nın Na lıca semtinde kahvede otururlarken faşistler tarafından öldürüldüler.

1979 ŞÜKRÜ BAĞCI

Yozgat'ın Tuzkaya mahallesinde faşistin silahlı saldırısı sonucu öğretmen Şükrü Bağcı öldürüldü.

Umman körfezine 1800 deniz piyadesi gönderen

AMERİKA, BASRA'DA MÜDAHALEYE HAZIRLANIYOR

● UMMAN DENİZİ BÖLGESİNE YOLLANAN BİRLİK, HALK AYAKLANMALARINA VE GERİLLA HAREKETLERİNE KARŞI KULLANILACAK.

● AMERİKA HİNT OKYANUSU ÇEVRESİNDE VE BAZI ARAP ÜLKELERİNDE YOĞUN TEMASLAR YAPARAK ÜSLER AĞINI GELİŞTİRMEK İSTİYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Washington'daki askeri kaynaklardan öğrenildiğine göre, Amerikan yönetimi Körfez bölgesine 1800 kişiden oluşan bir piyade birliği göndermeyi kararlaştırdı. Deniz Piyade Birliğinin, dört çıkartma gemisi ile birlikte Filipinlerdeki Amerikan askeri üssüne geldiği ve burada iki haftalık bir askeri eğitimden geçeceği bildirildi. Eğitim sonrasında birliğin Umman Denizine açılacağı belirtildi. Umman Denizindeki 28 gemiden oluşan Amerikan donanmasında muharip birliklerin bulunmadığı, yeni gönderilen deniz piyadelerinin bu boşluğu dolduracakları savunuldu. Amerikan yetkilileri, bu birliklerin bölgedeki ülkelerin "bağımsızlıklarını" koruyacakları söylendi.

Öte yandan ABD'nin BM Daimi temsilcisi Donald Mc Henry, "Orta Doğu'da aldığımız önlemler bölge ülkelerine yönelik bir tehdit değildir" dedi. Mc Henry, "Biz bölge ülkelerine esenlik diliyoruz ve herkesin de bölge ülkelerinin bağımsızlık ve toprak bütünlüğüne saygı göstereceğini umuyoruz" şeklinde konuştu. Bu arada, ABD Silahlı Kuvvetlerinin Umman Sultanlığındaki askeri tesis ve üslerden yararlanabileceği bildiriliyor. Umman ABD'ye böyle bir ayrıcalık tanırsa, ABD nin bölgedeki ülkelerde yeterince silah ve petrol stoku yapabilecek.

Böylece başkan Carter'in önerisiyle oluşturulan erken müdahale gücünün silah ve yakıt ihtiyacı anında karşılanabilecek.

Bilindiği gibi bir Amerikan heyeti bölge ülkelerinde yoğun temaslarda bulunarak Orta Doğu ve Hint Okyanusu çevresinde bir üsler ağının oluşturulmasını bu ülkelere kabul ettirmeye çalışıyor. ABD'nin BM'deki temsilcisi Mc Henry başkanlığındaki heyet iki hafta içinde Kuveyt, Suudi Arabistan, Mısır, Lübnan, Ürdün, İsrail ve Tunus'u ziyaret edecek.

Umman Denizi bölgesine yollanan birliğin anti gerilla eylemleri yürütebilecek biçimde yetiştirildiği ve silah olarak 18 helikopter yanında M-60 tankları ve modern tanksavar füzeleri ile donatılacağı bildiriliyor. Bu Amerikan birliğinin Basra ülkelerinden herhangi birinde patlak veribelecek halk ayaklanmalarına ve gerilla hareketlerine karşı kullanılacağı ve devrimden sonra bölgeden çekilen İran birliklerinin yerini alacak.

Irak Cumhurbaşkanı Saddam Hüseyin:

"Amerika'dan gelecek bir tehlike göz önünde tutulmalıdır"

● "BİZLER HER ZAMAN YABANCI İŞGAL VE MÜDAHALELERE KARŞI HALK HAREKETLERİNİ DESTEKLERİZ"

ANKARA (DEMOKRAT)

Irak Cumhurbaşkanı Saddam Hüseyin "Sovyetler'in Afganistan'a müdahalesinden sonra Amerika'dangelecek bir tehlike göz önünde tutulmalıdır" dedi.

Saddam Hüseyin "El Vatan —El — Arabi" dergisine verdiği demeçte Arap ülkeleri arasındaki sorunların Arapların Mısır rejimine karşı alınması gereken olumlu tutumu, olumsuz yönde etkilenmekte olduğunu belirtti ve görüşlerini, "Arap ülkelerinin dikkatli olmaları gerekir. Çünkü SSCB'nin Afganistan'a müdahalesinden sonra Amerika'dan gelecek bir tehlike göz önünde tutulmalıdır. 6 Ocak't a verdiğim demeçte Sovyet müdahalesini kınamıştım. Çünkü bu tür bir müdahale, tüm bölge ülkelerine yönelik bir ABD müdahalesine açık kapı bırakmaktadır" şeklinde ifade etti.

Saddam Hüseyin daha sonra demecini şöyle sürdürdü. "bizler her zaman yabancı işgal ve müdahalelere karşı halk hareketlerini destekleriz. Partimizin en belirgin ilkelerinden biri de budur. Bölgenin ve Arap ulusunun çıkarlarına ters düşmeyen tutumlar, ilkelerimize parelellik gösterecektir."

IRAK'DA KÜRTLER İKİ YUGOSLAV MÜHENDİSİ KAÇIRDI

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran'daki Kürt kaynaklarının bildirdiğine göre iki Yugoslav mühendisi Kürtler tarafından kaçırıldı. Kürdistan Yurtsever Birliği'nin yaymladığı bildiriye göre, mühendisler Irak hükümetinin Kürtlere karşı uyguladığı baskılar ve katliamlar karşısında basının suskunluğunu protesto etmek amacıyla kaçırıldılar.

Kaçırılan mühendislerin Kürdistan Yurtsever Birliğinin gizli karargahına götürüldüğü bildirildi. Bilindiği gibi Iraklı Kürtler Irak hükümetinin özerklik konusundaki önerilerini kandırmaca olarak niteliyor ve Kürt aşiretlerinden bazılarının güney Irak'ta iskan edilmesiyle, Kürtlerin çoğunlukta olduğu bölgenin daraltılmak istendiğini savunuyorlar. Öte yandan Kürdistan Özerk Bölgesi meclisine daha önce hükümete karşı mücadele etmiş kişiler aday gösterilemeyecek. Irak yönetiminin bölge amiri istediği adayı veto edebilecek.

Mehmet MARAŞ (1955 - ....)

DEVRİMCİ SOL'UN FAŞİZME KARŞI MÜCADELESİNDE YİTİRDİK. ANISI MÜCADELEMİZDE YAŞAYACAK

KÜRELİ DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

Demokrat: 575

Mehmet MARAŞ (1955 - ....)

DEVRİMCİ SOL'UN FAŞİZME KARŞI MÜCADELESİNDE YİTİRDİK. ANISI MÜCADELEMİZDE YAŞAYACAK

İNEBOLULU DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

Demokrat 574

İran Devriminin 1. yıldönümü törenlerinde Beni Sadr FKÖ lideri Arafat, Hümeyni'nin oğlu ve devrim mahkemeleri başkanı Halkali'yle bir arada

Beni Sadr: Kuracağım hükümette sola açılacağım

● "REHİNELERİN SERBEST BIRAKILMASI İÇİN ABD'NİN SUÇLARINI KABUL ETMESİ VE İÇİŞLERİNE KARIŞMAYACAĞINI BİLDİRMESİ YETERLİDİR."

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran Cumhurbaşkanı Beni Sadr, Fransız Le Monde gazetsiyle yaptığı görüşmede, kuracağı hükümete sağ kanattan kimsenin alınmayacağını söyledi.

Beni Sadr, Amerikalıları rehin tutan İran'lı öğrenciler konusunda şunları söyledi:

"Öğrencilerin kendileri gibi düşünmeyen kişileri suçlamaktan ve onlara iftira atmaktan vazgeçmeleri gerekir. Ben de, Mehdi Bazergan, Amir Entezam, Nasır Minaşi gibilerini reformist ve Amerikan yanlısı olarak değerlendiriyorum. Ama, tersi kanıtlanıncaya dek, onların CIA'ye bağlı ajanlar olduğunu düşünmüyorum. Karşıt görüşteki kişilerle mücadele etmek ayrı bir şeydir, onlara iftira atmak ayrı bir şeydir. İran'da tıpkı Fransa'da olduğu gibi, "Amerikan yanlısı parti" de vardır, "Rus yanlısı parti" de. Bizim ülkemizde Tudeh, Moskova pilitikasının bir aracıdır. Ama bu, onu kapatmamız için yeterli bir neden değildir."

Le Monde gazetesi muhabiri Beni Sadr'a seçimlerden sonra kurulacak hükümete sağ kanattan kişileri alacağı konusunda çıkan söylentiler hakkında ne düşündüğünü sordu. Beni Sadr bu soruya şöyle cevap verdi:

"Böyle bir düşüncem yok. Hükümeti kurarken sağa değil, aksine sola açılmayı düşünüyorum. Örneğin Ulusal Cephe'nin sol kanadına, özellikle de Kerim Sancabi'nin oğluna hükümete katılması için çağrıda bulunabilirim. Halkın Mücahitleriyle de görüşebilirim. Ancak onların da Marksizmin İslam'la karıştırılmaması gerektiğini anlamaları gerekir. Benim için, ideoloji ve eylem birbirine bağlıdır, birbirinden ayrılamaz. Ben Karl Marx'ı ve Hegel'i, Liberalizm'in temellerini uzlaşmaz güçlerin dengelenmesinde gören François Perroux'nun teorileriyle birlikte elştirmek olanağını elde etmiştim. Ama, İslam liberalizmi oldukça değişiktir: güçler dengesi üzerine inşa edilmemiştir, insanın Allah'la uyum sağlamasına dayanır. Halkın Mücahitleri'nin ideolojik durumlarını açıklığa kavuşturmaları şart. Bunu yapmadan önce benim kuracağım bir hükümette yer alamazlar."

Sivil faşistler ve polis 1966-1976 yılları arasında 20.000 kişiyi katletti

GUATEMALA'DA FAŞİST TERÖR

HAZIRLAYAN: AYŞEN GÜR

Faşist saldırılar ve devlet terörü

● Faşistler ordu ve polisle birlikte çalışıyor;sivil görünümlü askeri faşist diktatörlük, faşistlerle bütünlük içinde rejimin geleceği icin "asayişi" sağlamakta

● Faşistlerin eylemleri saklanamaz duruma geldiği zaman, polis bu örgütlere üye olduğunu ileri sürdüğü ilgisiz kişileri tutukluyor

— 3 —

Faşist örgüt MANO (Ulusal Anti-komünist Hareket)'nun önderlerinden biri 1968'de şöyle bir açıklama yapmıştı:

"Bizi asıl ilgilendiren anayasal düzeni korumaktır..."

İşte, 1954'de Arbenz'i deviren karşıdevrimden bu yana bazen sivil görünümler kazanan askeri diktatörlük, sivil faşistlerle birlikte rejimin bekası için 'asayişi' sağlamaktadır. Bu asayiş, halkı sindirmek için yapılan her türlü cinayet, katliam, toplu saldırı ve işkence yoluyla korunmaktadır. Aydınlardan işçilere, kızılderililerden öğrencilere, sendikacılardan köylülere kadar uzanan korkunç bir ölüm listesinin uygulanması görevi, polis ordu ve faşist örgütler arasıda paylaşılmıştır.

Faşistler veya polis 1966-1976 yılları arasında 20.000 kişiyi öldürdüler. Bu sayı, 1976 yılında ülkedeki deprem kurbanlarının sayısı kadardı.

Ölenlerin içinde kimler yoktu ki? Rejime karşı mücadele eden gerilla liderleri, sendikacılar, işçi önderleri, yoksul köylüler, tek suçları faşistlerin tehditlerine boyun eğmemek olan liberal aydınlar, gazeteciler, ilerici subaylar, bazen çocuklar....

Faşistler ülkede tamamen Ordu ve polise bağlı kuruluşlar içinde bulunuyorlar. NOA(Yeni Anti Komünist Birlik) adındaki örgüt, dolaysız olarak Orduya bağlı. Öyle ki, basına dağıttığı bir bildiride, üyelerinin "şanlı Guatemala ordusuyla birlikte çalışmaktan gurur duyduklarını" söyleyebiliyor.

Son günlerde eylemlerini arttıran bir başka örgüt olan MANO(Ulusal Anti-komünist Birlik) ise, polisle birlikte çalışıyor. Bu iki örgüt, üyelerini genellikle işsiz veya küçük burjuva kesimden seçiyor, uyuşturucu madde, para gibi araçlarla onları kendilerine bağımlı hale getiriyorlar.

MANO kurulduğunu ilk kez Mendez Montenegro'nun Başkan seçilmesinden bir ay önce 3 Haziran 1966'da açıkladı. MANO'nun amblemi, kırmızı bir fon üzerine, siyah bir dairenin ortasında duran beyaz bir eldi. Altında şu cümle yer alıyordu: "İşte, vatanımızı satılmışlardan ve hainlerden kurtaracak olan el budur!" MANO'nun eylemleri konusunda bir açıklama yapma gereğini duyan zamanın Savunma Bakanı Albay Bosque şöyle dedi: "Aslında Guatemala'da estirilen huzursuzluk, yalnızca Küba'dan ve Fidel Castro'dan kaynaklanmaktadır. Sözü edilen MANO gibi örgütlerden benim haberim yok. Öyle bir örgüt olsa bile, bizim için asıl önemli olan Küba'dan para alan komünist düşmanlardır. Komünizme karşı mücadelemiz durmayacaktır"

Bir başka örgüt olan CADEG (Guatemala Anti-komünist Konseyi) ise daha çok kırsal kesimde, faaliyetini sürdürüyor. CADEG üyeleri, Ordunun tüm kasabalarda kurduğu "Askeri Komisyon"ların buyruğunda çalışıyorlar.

Bazen faşistlerin eylemleri artık saklanamaz hale gelince, polis, bu örgütlerden birine üye olduğunu ileri sürdüğü ilgisiz bir kişiyi tutukluyor. Daha sonra o kişinin suçsuz olduğu ortaya çıkınca, tüm ülkede "İşte görüyorsunuz, bu gençler suçsuzdur, tüm iddialar komünistlerin iftirasıdır" diye özetlenebilecek bir propaganda yapılıyor. Öte yandan, bir iki tane faşist yakalandığı zaman olayların asıl sebebi olarak devrimciler gösterilmek istendiğinden, polis tarafından fişlenmiş solcular da rastgele tutuklanıyor.

Guatemalalı gazeteci Luis Cordosa y Aragon, 1966 yılı eylül ayında başkentte yapılan bir operasyonu şöyle anlatıyor:

"... Eylül ayında, faşistlerin bazı yüksek rütbeli subayları öldürecekleri yolunda bir komplo olduğu, kulaktan kulağa yayılıyordu. Öldürülmekle tehdit edilen liberal görüşlü Albay Jose Pellecer Garcia, birkaç gün sonra intihar etti. Ancak intiharı biraz şüpheliydi. Hatta bu konuda bir polis yetkilisi, benimle konuşurken alay ederek: "evet, intihar etmiş, sonra da tabancasını komodinin gözüne yerleştirmiş", dedi. Bu tür söylentilerin yoğunlaşması üzerine, bazı NOA sempatizanları tutuklandılar. Hemen aynı günlerde bir sürü solcu da gözaltına alındı. Onların bir provokasyon hazırladığı ileri sürülüyordu. Uzun süre uğraştıktan sonra, gözaltına alınanların bir bölümünün listesini elde ettim. Tüm solcu tutukluların adı B harfiyle başlıyordu: Blanco, Bocaletti, Barreda, Barrios, Barrientos... Böylece, tutuklanan faşistlerle solcular arasında bir 'denge' kurabilmek için, polisin, olayla ilgisi olmayan bir yığın kişiyi, daha önce fişlenmiş olan insanlar arasından seçtiğini anladım. Ancak, polis fazla uğraşmaya üşenmiş, yalnızca fiş dosyasında adı B. harfiyle başlayanları tutuklamayı tercih etmişti..."

YARIN: FAŞİST TERÖR DİN ADAMLARINI DA HEDEF ALIYOR

EKONOMİ

Batı Alman Maliye Bakanı: Yardım paketi siyasi bir boyut kazanmalıdır

Dış basında, Türkiye'ye yapılacak "yardım"ın niteliği tartışılıyor

● WALL STREET JOURNAL: TÜRK ORDUSU 500.000 KİŞİLİK ASKER GÜCÜ İLE NATO'DA ABD'DEN SONRA EN ÖNEMLİ ROLÜ YÜKLENDİĞİ İÇİN AMERİKA'NIN AĞIRLIĞINI KOYMASI HALİNDE TÜRKİYE'NİN İHTİYACI OLAN 800.000 MİLYON DOLAR KOLAYCA BULUNABİLİR.

EKONOMİ SERVİSİ

Wall Street Journal, Stern ve The Financial Times gibi yabancı gazete ve dergilerde yayınlanan yazılarda Türkiye'nin içinde bulunduğu sosyo-ekonomik durum göz önünde bulundurularak, ihtiyacı olan kredilerin acilen AP—hükümetine verilmesi gereği üzerinde duruldu.

Federal Almanya'nın iki milyon tirajlı Stern dergisine göre, Türkiye'ye yapılması öngörülen ve Federal Almanya'nın öncülük ettiği acil yardım konusunda yazılan bir yazıda: Sovyetler Birliği'nin sınır komşusu olan ve aynı zamanda her an patlamaya hazır Orta—Doğu bölgesinde bulunan Türkiye'ye yapılacak hiç bir yardımın fazla pahalı sayılmaması gerektiği açıklandı. Federal Almanya Maliye Bakanının iki haftadan beri; Süleyman Demirel'in önümüzdeki iki yıl boyunca ek, bir milyar mark istemesi üzerine, Bonn hükümetiyle görüşmelerde bulunduğu ve hükümeti vadesi gelmiş borçların ertelenmesi konusunda ikna etmeye çalıştığı öğrenildi.

ABD'de yayınlanan Wall Street Journal gazetesinde yayınlanan yazıda da Türkiye'nin, Süleyman Demirel'in 24 Ocak günü açıkladığı ekonomiyi kurtarma programı ve batılıların yerinde ve zamanlı desteği ile İslam dünyasının en modern ve en batılı ülkesi olabileceği ve onun layık olduğu güçlü bir bölge kuvveti durumuna dönebileceği açıklandı.

Gazete, Türk ordusunun 500.000 kişilik askeri gücü ile, Nato'da Amerika'dan sonra en önemli rolü yüklendiği için, Amerika'nın ağırlığını koyması halinde Türkiye'nin ihtayacı olan 800.000 milyon doların kolayca bulunabileceğini yazdı.

Öte yandan, The Financial Times'de çıkan yazılarda, Türkiye'nin dış borçlarının ertelenmesive yardım yapılması yolunda çalışmaların sürdürüldüğü bildiriliyor. Adı geçen gazeteye göre, Batı Almanya veya 5 yıl süreli bir uluslararası yardım programı düzenlemeye çalışıyor. Batı Almanya Maliye Bakanı Has Mattheefer'in, sözkonusu yardımın sadece Türkiye'nin ekonomisine yardımcı değil, aynı zamanda NATO'nun güney kanadına istikrar kazandırıcı bir nitelik kazandırması gerektiğini, yardıma hem OECD ülkelerinin hem de NATO'nun katılması gerektiğini savunduğu; bunun yardım paketine "şimdiye kadar eksik olan siyasi bir boyut" kazandıracağını belirtiliyor. Batı Almanya'nın askeri yardımının da geçen seneki miktarı büyük ölçüde aşacağı bildiriliyor.

Yabancı bankalara Türkiye'de şube açma izni veriliyor

ANKARA(ANKA)

Citybank ile American Express Bank'a, Türkiyede şube açmaları için izin verileceği bildirildi. Türkiye'de şube açmak için uzun zamandır sürdürülen girişimlerin, 25 Ocak 1980 tarihli "Yabancı Sermaye Çerçeve Kararnamesi" ile son aşamasına yaklaştığı savunuluyor.

Yabancı Sermaye Çerçeve Kararnamesi, yabancı bankaların Türkiye'de şube açmaları konusunda Maliye Bakanlığı'nı devre dışı bırakarak, Başbakanlık bünyesinde oluşturulan Yabancı Sermaye Dairesi'ni yetkili kılmıştı.

Edinilen bilgilere göre, kısa sürede Türkiye'de şube açma izni alması beklenen Citybank'ın, halen İstanbul'da bulunan temsilciliğinde, temsilcilik boyutlarını çok aşan bir biçimde 25 personel istihdam ediliyor.

Öte yandan, merkezi Amsterdam'da bulunan Hollandche Bank-Unie N.V'nin İstanbul Şubesinin de sermaye artırımına gideceği bildirildi. Sözkonusu banka, sermaye artırımı için Türkiye'ye yeni sermaye getirmeyecek. Bankanın aracılık ettiği DÇM mevduatının, erteleme kapsamından çıkartılarak sermaye artırımına kaynak olacağı belirtiliyor.

GÖSTERGE

Hükümet yardım beklerken...

Arslan Baser KAFAOĞLU

Hükümet yardım beklerken ülke ekonomisi çökmektedir. Gazetelerde çıkan, daha önceki yazılarımızda yer almayan bazı haberleri buraya aynen alalım:

"Türkiye Çimento Sanayii konusunda bir banka tarafından hazırlanan araştırmada, yurdumuzda çimento üretim kapasitesinin 19. milyon ton olduğu, ancak iç talebi karşılayacak hazırlıkların yapılamamış olması nedeniyle ithalat tehlikesinin bilebulunduğu belirtildi.

Yapı ve Kredi Bankası araştırma grubu tarafından hazırlanan raporda, yurdumuzda 35 çimento fabrikasının düşük kapasite ile çalıştığı belirtildi ve fiyatların serbest bırakılmasının olumsuz etki yaratacağı öne sürüldü.

Çimento sanayii sorunlarının etraflı bir biçimde ele alındığı araştırmada yakıt, enerji, yanlış kuruluş ve yer seçimi, tevsi projelerinin gecikmesi gibi nedenlerden ötürü çimento sanayiinin gerekli büyümeyi gösteremediği kaydedildi."

"Kömürsüzlük yüzünden Ereğli Demir çelik Fabrikaları'ndaki "Ayşe" ve "Zübeyde" adlı yüksek fırınlar ile kok ocakları durma tehlikesi ile karşı karşıya bulunuyor. Fabrikanın, çalışabilmesi için, gerekli kömürün sağlanamaması halinde duran fırınlar donacak. Dönan fırınları yeniden ateşleyip, işler hale getirmek büyük sorunlar yaratacak.

Fabrikanın programladığı üzere, 1980 yılında 1 milyon 60 bin ton yassı ürünü üretebilmesi için, 1 milyon 300 bin ton koklaşabilir taş kömürü kullanması gerekiyor. Ereğli Demir Çelik Fabrikaları bu kömür gereksiniminin 700 bin tonunu yurt içinden, kalanını da ithal yolu ile sağlamayı planladı. Bugüne kadar, 1980 yılı ithalat gereksiniminden ancak 160 bin ton kömürün bağlantısı yapılabildi ve transferleri gerçekleştirildi.

Gerekli yerli kömürün sağlanmaması halinde, "Ayşe" ve "Zübeyde" adlı yüksek fırın ile kok ocakları çalışmalarını durdurabilecekler. Bu durum, ayrıntılı raporlarla Bakanlığa bildirilerek, ivedi önlem alınması için uyarıldı."

"Yaklaşık bir buçuk yıldır düşük kapasite ile üretimini sürdüren ATAŞ Rafinerisi'nde üretim ham petrolsüzlükten durdu.

ATAŞ Rafinerisi'nde ham petrol stoklarının tükendiği rafineriye en son 3 Şubatta Döryol'dan Deniz Nakliyat'a bağlı Mersin tankerinin 17 Bin 670 ton hampetrol getirmesinden sonra tankerin bu hattan çıkarak İstanbul'un ihtiyacı için gitmesi üzerine Dörtyol'dan ikmalin kesildiği, bu nedenle stokları tükenen rafineride üretimin zorunlu olarak durdurulduğu bildirildi.

Hani Türkiye bir felaketten kurtarılmıştı? Okuyucularımıza verdiğimiz üretim durdurma, atıl kapasiteyle çalışma haberleri, ne bir jiklet tesisidir, ne de bir makarna fabrikası. Üç konu: Çimento, demir-çelik ve petrolle ilgilidir. Bu tesislerin ve üretim dallarının herhangi birinde aksama Türkiye'de yaşamı derece derece felç edecek bir nitelik taşımaktadır. Okuyucularımızın özellikle Ereğli Demir—Çelik ve Ataş ile ilgili haberlere dikkatlerini çekmek isteriz.

Ereğli Demir—Çelik'te hükümet 600 bin ton kömür yerine sadece 60 bin ton bulabilmiştir. Yüksek fırınları bir soğursa, ki iş o kerteye gelmiştir, üretim bu ara tesiste 1-1.5ay durur. Ataş rafinerisine ise 3 Şubatta sadece 37.500 ton ham

(Devamı 7. Sayfada)

GÜNÜN GÖZLEMİ

Ölü canlar

Ergin ATASÜ

Gogol'ün ünlü yapıtını herkes anımsıyacaktır. Bu romanda, bir garip tüccar ölü canlar alır satar. Aslında o dönemdeki Çarlık Rusya'sında düzeni eleştirmek bakımından güzel bir eserdir. Durup dururken bu yapıttan söz açmamın nedeni ülkemizde para babalarının tüm ekonomiyi teslim aldıkları bu dönemde, gittikçe zorlaşan yaşam koşulları, artan hayat pahalılığı karşısında hiç bir tepki istememeleri ve tam bu ölü canlar sessizliğini sağlamaya çalışmak istemeleridir.

Yönetimde tek taraflı karar alıp, uygulama ve bunun karşısında tepki istememe salt "faşist" ideolojilerde görülen bir uygulamadır. Şef veya şefler herşeyin iyisini bilirler. Toplumun yararına olanı yaparlar. Kimsenin bu konuda eleştiri yapmaya, kendince doğru olanı söyleyip, yaymaya hakkı yoktur. Çünkü kimse yönetenler kadar yurdunu sevemez. Mantık budur.

Her gün üretimin içinde dünyayı yeni baştan yaratan işçimiz, köylümüz salt üretimle yükümlüdür. Devlet yönetimi, ekonomik düzen konusunda söz edecek oldular mı, veya tavırlarını ortaya koymaya kalktılar mı, devletin polisi vardır, jandarması vardır. Allah yarattı demez düzenin yeniden eski işlerliğini sağlar. Çünkü bu böyle olmak zorundadır. İşçi fabrikasında çalışmalı, köylü toprağıyla uğraşmalı, memur önüne konan işi vaktinde yetiştirmeli, amma bunun dışındaki konularla uğraşmamalıdır. Bu konuların sahipleri belirlenmiştir. Onlar üretilen malları üçe alıp, onbeşe satacaklar, halkın alın terinden para kazanacaklar ve aynı zamanda ülkeyi yöneteceklerdir. Eğer üzerimize düşen görevleri iyi bilmezsek sonra anarşi olur, anarşi olunca devlet yıkılır.

Şimdi insan bu noktada Gogol'ün Ölü Canları'na dönüyor. Elinde olmadan hayıflanıyor. "Sermaye bu güne kadar ölülerin çalışıp üretmeleri sorununu neden çözemedi" diye. Sahi bu sorun hallolsa bakın ne güzel olurdu. Üretim yaşamın her alanında hiç durmadan sürecek, dolar yüz, mark altmış lira olacak, bir somun ekmek onbeş lira, dolmuş ücreti elli lira, asgari ücret 5400 TL. Olacak ama ortalıkta ses çıkmayacak, kimse kurulu düzene yan bakmıyacak.

Sahi Ölü Canlar çalıştırarak üretimi engellemiyecek böyle bir sistem geliştirilemez mi? Bu konuda hemen bir vakıf kurulup fon ayrılamaz mı? Fakat bu sorunun çözümüde insanı kara kara düşündürüyor. Sahi o zaman polis ve asker istihdamı sorunu ne olacak? Sakın sermaye onlar: da istediği biçimde üretimde kullanmaya kalkmasın.

İşkence olayları yaygınlaşırken

Anti-demokratik uygulamalar 12 Mart'ı aratmaz boyutlara ulaştı

Güneydoğu'da tutuklu sayısı 2 bine yükseldi

● İşkence gördüğünü öne süren Mahmut Uzun: "Çıplak ayakla tuzlu su içinde dolaştırıldım. Bu şekildeki işkence 24 saat sürdü"

YURT HABERLERİ MERKEZİ

Yeni hükümetin işbaşına gelmesinden bu yana Güneydoğu'da yapılan anti-demokratik uygulamaların 12 Mart dönemini aratmayacak boyutlara ulaştığı öne sürüldü. Diyarbakır, Siirt, Mardin, Urfa, Van ve Hakkari illerini kapsıyan sıkıyönetim bölgesinde, 14 Ekim 1979 öncesi tutuklu sayısı 170 dolayında iken bu sayının Demirel hükümeti nin göreve geldiği tarihten bu yana 2 bine yükseldiği bildirildi.

Konuya ilişkin görüşlerini açıklayan Diyarbakır Belediye Başkanı Mehdi Zana, 12 Mart'tan bu yana görülmemiş bir baskı ve terörün uygulandığını savunarak, "Diyarbakır'da aradık bas[illegible] basmaz güvenlik kuvvetleri kentin belirli noktalarını tutarak arama operasyonuna girişiyor. [illegible] gaz, şeker, çay ve yağ kuyruklarından yeni çıkan halkımız güvenlik kuvvetlerince arama kuyruklarına sokuluyor ve tedirgin ediliyor" dedi.

SİVEREK'TE 95 KİŞİYE İŞKENCE YAPILDIĞI BİLDİRİLDİ

Urfa'nın Siverek ilçesinde bir süre önce gözaltına alınanlardan Urfa'ya gönderilen 95 kişiye işkence yapıldığı öne sürüldü.

Bir süre önce Siverek te düzenlenen bir dizi operasyon sırasında gözaltına alınan ve daha sonra Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemesi'nce serbest bırakılan Mahmut Uzun gözaltına alınmasını ve yapıldığını öne sürdüğü işkenceyi şöyle anlattı:

"Hayriye Mahallesi'ndeki evimde yapılan aramadan sonra oğlum Metin ve Şahin Uzun'la birlikte askeri araca bindirilerek, Siverek'in Bağlar Mevkiine götürüldük. Geniş bir alanda gözaltına alınan 700 kişiyle birlikte tek sıra haline getirildik. AP Urfa Milletvekili M.Celal Bucak'ın adamlarına tek tek gösterildik. Soyadı Bucak olan 20 kadar kişi orada serbest bırakıldı. Bizim de içinde bulunduğumuz diğer grup askeri araçlarla Urfa'ya götürüldü. Urfa'da askeri alan içindeki bir spor salonuna kapatıldık. Yatmamız için yatak ve battaniye verdiler. Spor salonunda 4 gün 4 gece kaldıktan sonra, bir gece hepimizi tek sıra halinde dizdiler."

"BUCAK'IN ADAMLARI YİNE SAHNEDE"

Akrabaları ve komşuları ile 15 gün gözaltında kaldıktan sonra serbest bırakılan Mahmut Uzun sözlerini daha sonra şöyle sürdürdü:

"Spor salonunda Celal Bucak'ın adamlarına farların aydınlığında yeniden gösterildik. Yüzleri maskeliydi. Başımızdaki subaylarla konuşuyorlar ve ona göre subaylar bazı kişilerin adlarını bir listeye yazıyordu. Aralarında ben ve iki oğlum olmak üzere 31 kişinin adları listeye geçirildikten sonra salondan ayrıldılar.

Listeye adları yazılan 31 kişi ertesi gün öğleye doğru kapalı bir arabayla Urfa'ya girişte, sağ tarafta bulunan askeri alan içinde dağ eteğindeki bir kulübenin önüne götürüldük.

"İŞKENCEYE GÖTÜRÜLÜYORUZ"

"Kaldığımız yerden silahlı askerlerce çıkarıldık. Gözlerimiz siyah bir bezle bağlandıktan sonra bir araca dolduruldük. Urfa caddeleri olduğunu tahmin ettiğimiz yerlerden dolaştırıldıktan sonra, aracımız düzlük alandaki bir binanın önünde durdu. Gözlerimiz kapalı olduğu için nereye getirildiğimizi bilmiyorduk.

Bunun üzerine sinirlenen sorgu timindeki görevliler, boynuma lastik geçirdiler yere yatırdılar. Bir süre işkence ettiler. Daha sonra kaldırılarak çıplak ayakla tuzlu su içinde dolaştırıldım. Bu şekilde ki işkence 24 saat sürdü."

TMMOB: Devlet Su işleri çalışanları sosyal güvenceye kavuşturulmalıdır

ANKARA (DEMOKRAT)

TMMOB adına dün yapılan yazılı açıklamada, DSİ'de sözleşmeli olarak çalışan teknik elemanların güç koşullar altında bulundukları belirtilerek, bir an önce sosyal güvenceye kavuşturulmaları istendi.

Diğer memur ve işçilere sağlanan sosyal yardımın sözleşmeli personele de verilmesi gerektiği ifade edilen açıklamada özetle şöyle denildi:

"Bilindiği gibi DSİ'de sözleşmeli olarak çalışan 600'ü aşkın mühendis, mimar ve teknik elemanın mart ayı başında sözleşmesi sona ermektedir. Üç yıldır DSİ Genel Müdürlüğü ve birimlerinde 657 sayılı Devlet Personel Yasası'nın 4. maddesinin (b) bendi uyarınca sözleşmeli olarak teknik eleman çalıştırılmaktadır. Bu maddeden ötürü, işçi ya da memur sayılmayan sözleşmeli personel bu nedenle sosyal güvenceden yoksun olup sözleşmesi biten 600'ü aşkın mühendis ve mimarın DSİ bünyesindeki durumları henüz aydınlığa kavuşmamıştır. Son maaşlarını alan sözleşmeli personel kendileri için verilecek karar hakkında bilgi sahibi olmayıp geleceklerine endişe ile bakmaktadırlar.

Bugünün ekonomik koşullarında, yaşamlarını çalışarak sürdüren emekçi mühendis ve mimarlar, bu sınırlı olanakların daha iyiye gidebilmesi için tüm çalışanlara grevli-toplu sözleşmeli sendikal hakların tanınmasının gerçekçi çözüm yolu olduğunun bilincindedirler. Bugün için sözleşmeli personelin çalışma koşullarının düzeltilmesi amacıyla önerilerimizi yineliyoruz.

1. Sözleşmeli personel, sosyal güvenceye sahip olmalıdır.
2. Kıdem tazminatı verilmelidir.
3. Diğer çalışan memur ve işçilere verildiği gibi sözleşmeli personele de sosyal yardımlar verilmelidir.
4. Sözleşme yapmak için konulan yıl sınırlaması kaldırılmalı, sözleşme yapmak hakkı bütün teknik personele tanınmalıdır.
5. Sözleşme metninden çalışanların aleyhine olan maddeler kaldırılmalıdır.
6. Sözleşme metninin tesbitinde, çalışanların da görüş ve önerileri alınmalıdır."

TEKSTİL SENDİKASI BURSA ŞUBESİ BAŞKANI ŞEN:

Genel grev arifesinde faşist saldırılar arttı

BURSA (THA)

Tekstil sendikası Bursa Şubesi Sekreteri Ali Osman Şen, genel grev arifesinde Bursa'daki işçilere faşistlerin saldırılarının yoğunlaştığını, bir işçi otobüsünün kurşunlandığını, ayrıca işçi otobüslerinde silah tehdidiyle para toplandığını açıkladı.

Tekstil Sendikasına üye işçilere yönelik saldırıların giderek arttığını ileri süren Şen, şöyle dedi.

"Sendikamızın greve hazırlandığı bir ortamda, faşistlerin saldırılarının yoğunlaşması bir tesadüf değildir. Bu saldırıların planlı olduğu grev ve genel grev öncesi işçi sınıfımızı yıldırmak için tezgahlandığı açıktır. Bir hafta önce servis otobüslerine binip işçilerden para toplamaya kalkıyorlar. Vermemek için direnen işçilerimizin yakasına yapışıyorlar. Faşistler bu saldırılarını tekrarlayacaklarını kendi ağızlarıyla söylüyorlar. Yetkilileri uyarıyoruz. Servis araçlarının güvenliği sağlansın".

Sürmene Çay Fabrikası işçileri çıkarılan arkadaşlarını yeniden işe aldırdılar

SÜRMENE—TRABZON (DEMOKRAT)

Sürmene Çay Fabrikası'nda çalışan 49 işçinin hiçbir yasal gerekçe gösterilmeden 1 Şubat 1980 günü işten çıkarılması üzerine, işçiler direnişe geçti. İşten atılan işçilerin yeniden işlerine döndürülmeleri için çeşitli girişimlerde bulunuldu. 12 saat süren direnişten sonra atılan işçiler yeniden işlerine döndüler.

Konuyla ilgili görüşlerini açıklayan işçiler "3. MC'nin yasa dışı uygulamalarına asla boyun eğmeyeceğiz. Haklarımızı söke söke alacağız" dediler.

Artvin'de 15 kişi gözaltında

ARTVİN (DEMOKRAT)

Artvin'de tutarlı bir gerekçe gösterilmeden emniyete götürülen kişilere dayak atıldığı öne sürülüyor. Geçtiğimiz günlerde evi aranan Kemal Aydın adlı yurtaşla güvenlik kuvvetleri arasında çıkan tartışma, Kemal Aydın'ın gözaltına alınmak istenmesi üzerine ev halkının da katılmasıyla kavgaya dönüştü. Kavgada 12 yaşındaki Mehtap adlı kız çocuğu da yüzünden hafif yaralandı. Gözaltına alınan Kemal Aydın'a işkence yapıldığı öne sürüldü.

Artvin'deki bir başka arama operasyonu sırasında güvenlik kuvvetlerine karşı koydukları gerekçesiyle 15 kişi gözaltına alındı. Remzi Alkan adlı kişinin evine gelerek Ali Alkan ile Temel Koç'u almak isteyen güvenlik kuvvetlerine karşı konuldu. Ali Alkan ve Temel Koç emniyette işkence göreceklerini öne sürerek teslim olmak istemediler..

Giresun'da 22 teknik yönetici sürüldü

GİRESUN (DEMOKRAT)

Giresun Orman Başmüdürlüğü ile Orköy ve Ağaçlandırma Başmüdürlüğünde çalışan 22 demokrat yönetici, görevlerinden alınarak kış ortasında, çeşitli kentlere sürüldü. Başka illere sürülen teknik düzeydeki yöneticilerin yerine getirebilecek nitelikte elaman bulunamadığından, sözkonusu dairelerde çalışmaların durma noktasına geldiği bildirildi.

Geçen seçimlerde AP'den milletvekili adayı olan M. Ali Karadeniz'in Giresun Orman Başmüdürlüğüne atanmasından sonra başlatılan sürgünler alt kademelerdeki çalışanlara da indirgendiği ve önümüzdeki günlerde 150 kadar kişinin daha görevlerinden alınacağı ya da yerlerinin değiştirileceği öne sürüldü. Teknik düzeydeki 22 yöneticinin Erzurum, Trabzon, Amasya ve Kastamonu illerine sürüldükleri öğrenildi.

Kocaeli halkı açığa alınan öğretmenlere yardım ediyor

PETKİM VE İPRAŞ İŞÇİLERİNİN ÖĞRETMENLERLE DAYANIŞMA İÇİNDE OLMALARININ İŞVERENLERİ TELAŞLANDIRDIĞI BİLDİRİLDİ

HABER MERKEZİ

Kocaeli'deki bazı sendika yöneticileriyle açığa alınan öğretmenlerin birlikte oluşturduğu yardım komitesi: "Bütün engellemelere ve karşı çıkılmasına rağmen halk, açığa alınan öğretmenlere yardımlarını sürdürüyor." dedi.

Komite üyeleri Petrol-İş Yarımca Şubesine üye Petkim'li işçilerin işyerlerinden 100 bin liranın üstünde yardım toplayarak komiteye verdiklerini açığa alınan öğretmenlere büyük bir istekle yardım ettiklerini belirttiler.

Petkim ve İpraş'taki işçilerin büyük çoğunluğunun öğretmenlerle dayanışma içinde olmalarının işverenleri telaşlandırdığı bildirildi. Petkim yöneticileri, 7 Şubat 1980 günü yayınladıkları 2 nolu duyuru ile işyerinde yardım toplanmasını yasakladılar. İşveren tarafından işyerine asılan duyuruda: "Son günlerde iş yeri dahilinde personelden çeşitli maksatlarla yardım toplanıldığı tespit olunmuştur. Bundan böyle işyerimizde izinsiz olarak maddi veya nakdi yardım toplanılması kesin olarak yasaklanılmıştır" denilmektedir.

Tekimal Sinates'de grev sona erdi

İZMİR (DEMOKRAT)

Maden-İş Sendikasının yetkili olduğu TEKİMAL SİNATES iş yerinde 18.12.1979 tarihinde başlayan grev, 7.2.1980 günü sona erdi. İşveren Mehmet Kavala ile imzalanan toplu iş sözleşmesiyle ilgili açıklaması şöyle.

"Yeni anlaşmayla saat ücretleri 1979 Nisanı itibariyle 1. yıl 25 lira, 2. yıl ise 25 lira artırıldı. Kıdem zammı eskiden yıllık 19 lira iken, şimdi yıllık 27,5 lira oldu. Eskiden 2 maaş ikramiye alırken, şimdi 4 maaş ikramiye alacağız. Yakacak zammımız 1250 lira iken, 4000 liraya çıkarıldı. Eskiden 6 lira olan taşıt ücretleri 25 lira olurken, yemek ücretlerimiz de brüt 15 liradan, net 50 liraya çıkarıldı. Çocuk zammı ise, 100 lira olarak belirlendi. Bu hayat şartlarında bu ücret artışları elbet yeterli değildir."

TEMİZLİK İŞÇİLERİNİN GREVİ 506. GÜNÜNÜ DOLDURDU

Geyve'de, grevci işçileri ziyarete gidenler tutuklandı

GEYVE (DEMOKRAT)

Geyve Belediyesi temizlik işçilerinin grevi 506. gününü doldurdu. İşçiler haklarını alıncaya kadar direneceklerini, kendilerini hiçbir gücün engelleyemeyeceğini açıkladılar.

Grevci işçilerin mücadelesinin bölgedeki ilerici yurttaşlarca desteklendiği kaydediliyor.

Pazar günü Adapazarından işçilere gıda yardımında bulunmak üzere gelen 200 kişilik guruptan 55 kişiyi güvenlik kuvvetleri göz altına aldılar.

44 kişinin toplantı ve gösteri yürüyüşüne aykırı davranmaktan tutuklandığı öğrenildi.

Tutuklamanın, zorlama ve anti-demokratik bir karar olduğunu belirten 12 ilerici, demokrat avukat, bir üst mahkemeye itiraz edceklerini bildirdiler.

Cezaevinde görüştüğümüz tutuklular ise: "aylardır haklarını almak için grevde olan işçi kardeşlerimize destek olmak için, grevlerini ziyaret ettik. Bizlerin tutuklanması, ülkemizde yıllardan beri devam eden, Demirel Hükümeti'nin kurulmasıyla daha da artan, emekçiler üzerindeki baskı, zulüm ve yıldırma politikalarının bir devamıdır" dediler.

ORTAK BİR AÇIKLAMA YAPAN 27 ÖRGÜT

"Kayseri'de estirilen resmi teröre karşı mücadelemiz sürecektir"

KAYSERİ (DEMOKRAT)

Kayseri'de ortak bir bildiri yayınlayan 27 demokratik kitle örgütü, faşist baskı ve saldırıların son günlerde daha da arttırıldığına dikkati çekerek, anti-demokratik baskılara karşı sonuna kadar mücadele edeceklerini açıkladılar.

Aralarında, Genel—İş, Yol—İş, Gıda—İş, DYF—İş, T. Maden—İş, Tek Gıda—İş, Sosyal—İş, YSE—İş(1), YSE—İş(2) TÖB—DER, Halkevleri, Tüs—Der, Kar. Mem—Der, TMMOB, İGD, TÜM DER ve CHP İl Gençlik Kolları'nın da bulunduğu 27 demokratik kitle örgütü "Kayseri'de tutuklama, rasgele ev arama, kişileri yakalayarak işkence hanelere götürüp, işkence yapmak ve illede gizli örgüt mensubu olduğunu itiraf ettirme yolunda akla gelmeyen baskı ve işkence uygulamaları yapılmaktadır. Öğretmenler evlerden, sokaklardan alınarak günlerce işkencehanelerde gezdirilip akla gelmedik işkenceler yapılmıştır, yapılmaktadır. Kayseri'de evler polisce rasgele hiçbir belgeye dayanmadan aranmakta ve masum ev halkına işkence ve baskı uygulanmaktadır. Giderek bu uygulamalar işçilerin çalışma alanlarına kaydırılmakta, işçilere toplu baskı uygulanarak sindirilmek istenmektedir" dediler.

Tüm-Döküm-İş Sendikası 5 gün içinde ikinci kez arandı

ANKARA (DEMOKRAT)

Tüm Döküm—İş Sendikası Ankara Şubesi son beş gün içinde iki kez arandı. Aramalar sırasında herhangi bir suç unsurunun bulunamadığı bildirildi. Tüm Döküm—İŞ Sendikası Ankara şubesi sekreteri Halil Erkman dün yazılı bir açıklama yaparak son günlerde kendilerine ve genelde demokratik kitle örgütlerine yönelik baskıları kınadı.

Sendikalar üzerindeki baskıların işçi sınıfını yıldıramayacağını söyleyen Erkman açıklamasında özetle şöyle dedi:

"Bu uygulamalar doğrultusunda, Sendikamız Tüm Döküm—İş Sendikası beş gün içinde iki defa aranmıştır. İlk olay 8.2.1980 tarihinde sendikamızda hiç kimsenin bulunmadığı bir saatte, 20.30'da kapı kırılarak girilmiş her taraf darmadağın edilmiştir. Bu aramada "ihbar edilen kimse ve suç aletleri bulunamamış" bu olay karakoldan araştırıldığında bir ihbar üzerine suçlu bir kişinin ihbarı üzerine arandığı beyan edilmiştir.

Bu baskınla aradıklarını ele geçiremeyenler 12.2.1980 tarihinde saat 17.00 sıralırında yeniden bir "ihbar" üzerine sendikamıza gelmişler ve aramışlardır sonuçta gene ihbar edilen suç unsurlarını bulamadan gitmişlerdir."

Çoğunluğu çırak olarak çalıştırılan 33 bakır dövme ve çekme işçisi, 500-1200 lira ile çalışmayacaklarını bildirerek, işi bırakmışlardı.

Sendikasız işçiler sözleşme masasına kendileri oturdu

FATSA (DEMOKRAT)

Yapılan büyük çaptaki zamlardan sonra geçinmenin imkansızlaştığını bildiren Fatsa'daki bakır dövme ve çekme işçileri işverenlerle pazarlık usülü sözleşme imzaladılar.

Dört işyerinde çoğunluğu çırak konumunda çalıştırılan 33 işçi haftalık verilen 500—1200 lira ile bundan böyle çalışmayacaklarını belirterek işi bıraktılar. İşi bırakma eylemleri karşısında ücretlere zam yapmayı kabul eden işyeri sahipleri işçilerle işyerinde pazarlık usülü sözleşme imzaladılar. Yüzde 50 oranında ücret artışının yanında iş elbisesi, iş ayakkabısı, 1,5 gün tatil, sigortalı olma vb. sosyal hakların kabul edilmesinden sonra işçiler iş başı yaptılar.

KISA KISA

● İSTANBUL:

Bağımsız Türkiye Otomobil—İş Sendikası, Kartal'da kurulu Oto yol Sanayiin'de çalışan 550 işçi adına işverenle toplu iş sözleşmesi imzaladı. İki yıl geçerli olacak olan sözleşmeye göre, saat ücretlerine birinci yıl 37 lira, ikinci yıl ise 41 lira zam yapılacak. İşçiler, her yıl altı maaş ikramiye alacak.

Yedikule'de kurulu Nilsan Giyim sanayii işyerinde, DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası toplu iş sözleşmesi imzaladı. Bu sözleşmeye göre fabrikada net ücret 7000 liradan 24.000 liraya kadar değişiyor. İşçiler altı maaş ikramiye, evlenme, ölüm ve doğum yardımı olarak 10.000 lira ve yılda üç ton yakacak yardımı alacaklar.

● ORDU

Perşembe'de, ekmeklik un fiyatlarına yapılan zamdan sonra fırıncıların ekmek çıkarmamaya başladıkları bildiriliyor.

Perşembe Belediyesi yetkilileri, ekmeklik unun çuvalı 600 lira iken 720 gram ekmeğin 10 liradan satıldığını, fırıncıların unun çuvalının 1200 liraya yükselmesi nedeniyle ekmek çıkarmamaya başladıklarını belirterek, ilçe halkının gereksinim duyduğu ekmeği Ordu'dan getirmeye başladıklarını söylediler.

● ADANA

DİSK'e bağlı Keramik—İş sendikası Adana şubesi'nin Olağanüstü Genel Kurulu pazar günü Belediye Tiyatro Salonunda yapıldı.

Seçime üç listeyle girildi. Yapılan oylama sonunda DSM grubu 90 oy, Devrimci—Demokratik işçiler grubu 100 oy, işçilerin Birliği grubu da 157 oy aldı.

Rize'de halk faşistleri silahlarıyla ele geçirdi

● Ankara Piyangotepede polisin yakaladığı bir kişiyi mahalle halkı kaçırdı

● İstanbul'da 22 gün önce gözaltına alınan gençten haber alınamıyor

● Fatsa'da sağ görüşlü öğretmen ölü olarak bulundu

● Urfa Siverek'te muhbir olduğu öne sürülen bir kişi öldürüldü

● Rize Pazar'da Demirel Hükümetinin kurulmasından sonra faşistlerin saldırılarını yoğunlaştırdıkları ve halkı silahla tehdit ettikleri bildirildi. Saldırgan faşistlerden Recep Atabey ve Erdoğan Nailoğlu'nu halk üzerlerindeki iki tabancayla birlikte yakaladı. Faşistlerin üstünden bir adet 7.65 bir adet 9 mm lik tabanca ve yedek şarjörler çıktı. Halkın tehditlere kulak asmayarak yakaladıkları faşistleri güvenlik kuvvetlerine teslim ettikleri bildirildi.

KONYA'DA ÜÇ KİŞİ YARALANDI

● Şekermurat mahallesi Beyşehir caddesinde faşistlerin bir grup devrimciye saldırması sonucu önce taşlaşma şeklinde başlayan çatışmada daha sonra silah kullanıldı. Çatışmada Selçuk Üniversitesi öğrencilerinden Celalettin Öztürk, Ümit Yöney ve Yekta Yüksel çeşitli yerlerinden tabancayla yaralandılar. Emniyet yetkilileri olayla ilgili soruşturmanın başlatıldığını bildirdiler.

FATSA'DA SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR ORTAOKUL ÖĞRETMENİ ÖLÜ BULUNDU

● Fatsa'nın Bağlarca köyünde kurşunlanarak öldürülmüş bir ceset bulundu. Güvenlik görevlileri tarafından yapılan açıklamada, cesedin, daha önce Bağlarca Çayır Mahallesinden Çarşamba'nın Karabahçe köyüne göçen Ahmet Salbaş'a ait olduğu ve halen Denizli ilinde ortaokul öğretmenliği yaptığı bildirildi.

Olayın faillerini bulmak amacıyla Çayır mahallesine iki kez baskın düzenlendi. Evler jandarma tarafından teker teker arandı. Görevli jandarma yüzbaşısının kadınlara: "kocalarınızı getirmezseniz, karakola sizi götürürüm" dediği öne sürüldü.

Aramalar sırasında köy halkından bir kişinin jandarma tarafından götürülmek istendiği, ancak köy kadınlarının diretmesi sonunda köylünün serbest bırakıldığı öğrenildi.

İSTANBUL'DA 22 GÜN ÖNCE GÖZALTINA ALINAN GENÇTEN HABER ALINAMIYOR

● Topkapı'da yanında bulunan bir arkadaşıyla birlikte 24.1.1980 günü polisler tarafından gözaltına alınan Hüseyin Karakuş'un yakınları ve ailesi kendisinden 22 gündür hiç bir haber alamadıklarını, hayatından endişe duyduklarını bildirdiler. Hüseyin Karakuş'un ailesi kendisini bulmak veya bir haber alabilmek için bütün ilgili yerlere vaşvurduklarını avukatlar vasıtasıyla heryerde aradıklarını ancak hiçbir haber alamadıklarını, nerede bulunduğunu bile öğrenemediklerini söylediler. Bu arada Kakakuş'un yanında kendisiyle birlikte gözaltına alınan arkadaşının Davutpaşa tutukevine nakledilmiş olduğu öğrenildi.

● Cibali'de bir kahvede oturmakta olan sağ görüşlü Sinan Yavuz bilinmeyen kişilerin açtıkları ateş sonucunda başından vurularak öldü. Yavuz'un bir keresteci dükkanında çalıştığı bildirildi.

● Öte yandan İstanbul Sıkıyönetim komutanlığı basın yayın ve halkla ilişkiler şubesi bir açıklama yaparak çeşitli eylemlerin sanıkları oldukları öne sürülen 56 kişinin yakalandığını ve haklarında yasal işlemlerin başlatıldığını açıkladı. Gözaltında bulundukları bildirilen ve çeşitli yaralama, gasp, bombalama eylemlerine karıştıkları öne sürülen 56 kişinin MLSPB adlı örgütün üyesi oldukları iddia edildi.

● Şehremini Millet caddesinde yolda yürümekte olan İDMMA öğrencisi Gürkan Akmescit'e kimlikleri saptanamayan kişilerce yaylım ateşi açıldı. Akmescit açılan ateş sonucu vurularak öldü. O sırada yoldan geçmekte olan Nejat Kançoban'ın da yaralandığı bildirildi.

● Kuştepe Yoncalı Sokak'ta sağ görüşlü Şerafettin Çankaya kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtıkları ateş sonucu vurularak öldü. Çankaya'nın, PTT Osmanbey şubesinde çalıştığı öğrenildi.

● Şehremini Saray caddesinde bulunan CHP Fatih ilçe binasına faşistler tarafından atılan patlayıcı madde çevrede hasara yol açtı. Olayda ölen veya yaralanan olmadı.

● Şişli Osmanbey'de Bektaş Yüksel'e ait taksiye binen kişiler Yüksel'e zorla "Türkeş Allahtır" dedirttikten sonra cebinde bulunan 750 lirasını alarak kaçtılar.

● Güvenlik güçlerinin yaptıkları aramada Pertevniyal Lisesi öğrencisi olduğu bildirilen Hüseyin Gazi Yener gözaltına alındı. Yener'in üzerinde bir tabanca ile 25 mermi bulunduğu öne sürüldü.

● Sirkeci halinde bildiri dağıttıkları ve Devrimci—Sol yanlısı oldukları iddia edilen iki kişi gözaltına alındı.

● Küçükpazar Hacıkadın caddesinde duvarlara "Ak Genç işçinin hakkını şeriat verir" "Tek yol islam" yazdıkları gerekçesiyle Naci Salman ve Yakup Aslan adlarındaki iki İmam Hatip Lisesi öğrencisi gözaltına alındı.

● Bir süre önce Haydarpaşa Pendik banliyö treninde iki tekel işçisi ile bir memureyi dövmekten sanık üçü kız 15 faşist Emniyet 1. Şube ekiplerince yakalanarak gözaltına alındı.

● İncirli Piyangotepe'de dün yakalanan bir kişi, mahalle halkının direnmesi ile polis ekibinden zorla indirilerek kaçırıldı. Edinilen bilgilere göre Piyangotepe'de bir ihbar üzerine yakalanan ancak adı açıklanmayan bir kişi polislerce götürülmek istenirken mahalle halkı ile aralarında tartışma çıktı. Polis ekibine karşı koyan mahalle halkı arabadan indirdiği kişiyi kaçırdı. Yetkililer olaydan sonra yörede güvenlik önlemlerinin artırıldığını ve geniş çaplı aramalara girişildiğini açıkladılar.

BALIKESİR'DE İKİ KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

● Devrimci Yol yanlısı oldukları öne sürülen iki kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınan Kemal Ökkeş ve Mustafa Kılıçdemir'in evlerinde yapılan aramalardan sonra Emniyet Yetkililerince yapılan açıklamada bir tabanca iki şarjör, 14 mermi bulunduğu ileri sürüldü

TRABZON'DA FAŞİSTLER ÜÇ KİŞİYİ YARALADI

● Çaykara ilçesinde faşistlerin bildiri dağıttıkları bildirilen sol görüşlü kişilere saldırmaları sonucu çıkan kavgada üç kişi yaralandı. Yaralananların sol görüşlü oldukları ve durumlarının ağır olduğu öğrenildi. Bu arada emniyet yetkilileri yaralıların tedavi altına alındığını ve olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü bildirdiler

URFA SİVEREK'TE BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

● Siverek Adliye binasına 10 metre mesafede bulunan bir parkta oturmakta olan Hacı Polat adlı kişi kimliği belirlenemeyen kişilerin açtıkları ateş sonucu vurularak öldü. Yöre halkı Hacı Polat'ın bir süre önce devrimcileri ihbar ettiğini bu nedenle vurulmuş olabileceğini öne sürdü.

AKLA KARA

(Baştarafı 2. Sayfada)

toprağa gömmek mi? Akrabalarını devlet bütçesinden zengin etmek, Avrupa'da beyleri elini kolunu sallaya sallaya gezdirmek mi? Suçsuz kişileri işkencede insanlık dışı muamelelerle, bazı suçları yüklenmeye zorlamak mı? Yoksa devlete vergi vermemek, askerlik yapmamak mı? Yoksa ÖĞRETMEN olmak mı? !

Ne denilmek isteniyor? Öğretmeni sürgün etmekle , tebellüğ etmezlerse maaşlarını vermeyin demekle.

Eğer gerçekten insansalar, vicdanları varsa şu soruma yanıt versinler. Öğretmenin maaşı hanımlarının makyaj parasına yeter mi? .."

Şimdi, Kayseri Milli Eğitim Müdürü Şuayip Yalçın Beyefendi dinle:

Hangi yasa, hangi yönetmelik ve bürokratik nedenlerle uygulamalarını savunacağın hiç mi hiç önemli değil. Bizden sana kocaman bir aferin.

Kına yak, keyfine bak.

POLİTİKA CİDDİ BİR İŞTİR

Şaşırtıcı mı, değil mi?

(TARİŞ olayları sırasında polisler, gözaltına alınan işçilere İstiklal Marşı söyletip, saygı duruşu yaptırdılar. CHP Kadın Kolları Başkanı Güler Gürpınar Ecevit'i koltuk değnekleri yardımıyla karşıladı. Boş arsada tahta toplayan iki kadın duvarın çökmesi sonucu öldüler. Eurevision'da bizi Ajda Pekkan temsil edecek. Burunlarını sürteceğiz. Ecevit Gürpınar'a "Güler Hanım kırık kalçanızla niçin zahmet ettiniz?" dedi. Güney Amerika'dan esinlenmiş modele göre seçilmiş bir giysinin Türk siyasal ve toplumsal yapısına uymayacağı açıktır. Ankara'lılar GİMA Mağazası'nda alış-veriş yaptıktan sonra para ödemedi. TARİŞ'te yeni bir operasyon mu? Bayan Ecevit, Viyana'da kedilerini unutmadı, onlara iştah açıcı haplarla, bazı vitaminler aldı. Boğaz halkı vapur geçiş ücretlerine yapılan zamları kınıyor. İstakoz yerine bonfile yerim. İzmir'de kadın ve çocuklar polisleri taşladı. İkinci Ergenekon'un demir dağlarını eritmeye başladık. İstanbul'da dükkanlar kapanıyor. Değil kalçam, kafam da kırılsa sizi karşılamaya her zaman geleceğim. Yozgat Çayıralan'da faşistler CHP'lilere saldırdı. Banliyö tren ücretleri 10 liraya çıkartıldı. Alibeyköy'de Belediye önünde gösteri yapan halk otobüs istedi. Ecevit'in Viyana'da yaptığı konuşmalar sırasında bir grup "Tek yol devrim" diye bağırdı. Anarşiyle şiddet kullanılarak başa çıkılır. İşçiler genel grev yapmaya zorlandı. TARİŞ'te 11 bin işçinin işine son verilecek.)

Gazeteleri şöyle bir karıştırdık da.....

SEÇİMLERİ KİM KAZANIR?

İngiltere'nin denetimi altında bulunan Rodezya Zimbabwe'de seçimler yapılıyor. Siyah adaylara karşı beyazlar yukarıda fötr şapkasıyla gülümseyen Rahip Muzorewa'yı aday gösterdiler. Resimde Muzorewa ve kendisini destekleyen hazretler görülüyor...

Seçimleri kim kazanır dersiniz? ..

Dört bina uğruna, 40 bina yıkılacak

Kocasinan'da yüzlerce aile sokakta kalmamak için uğraş veriyor

● KARAOĞLANOĞLU CADDESİNDEN GEÇMESİ PLANLANAN YOLUN DAHA SONRA KOCASİNAN CADDESİNDEN GEÇİRİLMESİ ŞEKLİNDE ALINAN KARAR BURADA YAŞAYAN YAKLAŞIK 1500 KİŞİ İÇİN SOKAKTA KALMA TEHLİKESİNİ OLUŞTURDU

HABER MERKEZİ

Kocasinan Belediyesinin, yol açmak amacıyla 40 evi yıkma kararı alması, çevre halkı tarafından tepkiyle karşılandı. Belediye'nin bu kararını protesto eden Kocasinan halkı topluca belediye başkanına giderek evlerinin yıkılmasına izin vermeyeceklerini söylediler.

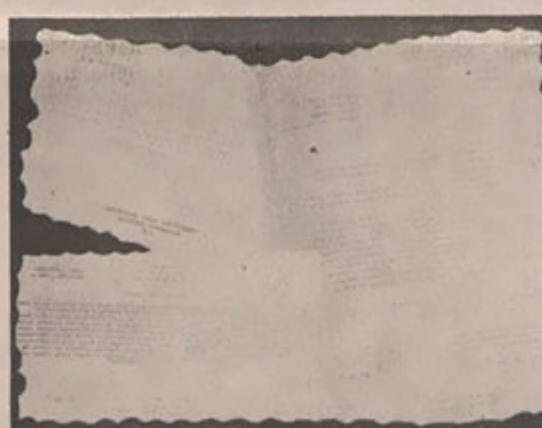
DAHA ÖNCEKİ KARAR, NEDENİ BELİRTİLMEDEN DEĞİŞTİ

Kocasinan'da, Karaoğlanoğlu caddesinden geçmesi planlanan yolun, daha sonra nedeni anlaşılamayan bir karar değişikliğiyle 40 evin bulunduğu Kocasinan caddesinden geçmesi kararlaştırıldı. Daha önce yolun geçmesi kararlaştırılan Karaoğlanoğlu caddesinde 4 bina bulunmasına karşın yeni saptanan yerde 40 evin bulunması burada yaşayan yaklaşık 1500 kişi için sokakta kalma tehlikesini oluşturdu. Son istimlak kararı verilen Kocasinan caddesi halkı, "Belediye 3—4 bina yıkmak yerine yüzlerce ailenin sokakta kalacağı 40 evi yıkmayı tercih etti. Bu büyük bir haksızlıktır. Üstelik daha önce yol yapımına karar verilen cadde genişlik olarak da, daha elverişli" diyor.

1974 yılı imar planında yol olarak gösterilen ve daha sonra Kocasinan belediyesince yol yapılacağı için kenarında bina yapımına izin verilmeyen Karaoğlanoğlu caddesinde, kısa bir süre sonra inşaat ruhsatı verildi. Sorunun özellikle tek bir binadan kaynaklandığını belirten çevre halkı, "Belediye sırf bu binayı yıktırmamak için yüzlerce insanı evsiz barksız bırakmayı göze alıyor" dediler.

KOCASİNAN CADDESİ HALKI BELEDİYE BAŞKANINA GİTTİ

Daha önceki başvurularına hiçbir yanıt alamayan Kocasinan caddesinde oturan halk, topluca Belediye Başkanı İsmet Tüylüoğlu'na giderek, sorunlarını bir kez daha anlattılar. İller Bankası tarafından düzenlenen planda da yol olarak gösterilen, Bakanlık ve Karayollarınca da yol yapılması onaylanan Karaoğlanoğlu caddesi yerine, kendi oturdukları caddeden yol geçmesinin nedenini açıklamalarını isteyen halk, "Bizi mağdur durumda bırakıyorsunuz. Sizin göreviniz haklıyı haksızı ayırmak değil mi? " dediler.

Sokakta kalmayla karşı karşıya kalan yüzlerce Kocasinanlı, çeşitli makamlara başvurarak haksızlığın giderilmesi için çabalıyor.

Evlerinin haksız bir kanunla yıkılmaması için Belediye Başkanı ile görüşen halk.

Yol yapımına en fazla elverişli olan Karaoğlanoğlu caddesi ve Belediyenin yıkmak istemediği söylenen bina.(Fotoğraflar: Hüseyin AVUÇ)

BELEDİYE BAŞKANI: KARARI KARAYOLLARI VERDİ

Başkan Tüylüoğlu ise, bu kararın karayolları tarafından verildiğini belirterek, "Söz konusu tek binanın ruhsatı bizden önceki Belediye yönetimince verildi. Ve bu binanın ruhsatı var.

Biz o bina yıkılmasın, sizin evleriniz yıkılsın diye birşey düşünmedik. O binada oturan da vatandaştır" diyerek, konuyu görüşeceklerini ve yapımı gereken yolun binalara zarar vermeden geçmesi için uğraşacaklarını söyledi.

"BİZ EVLERİMİZİ YASALARA UYGUN OLARAK YAPTIRDIK"

Belediye Başkanının yanından ayrılan halk, "biz de evlerimizi kanuni olarak yaptırdık. Oysa diğer caddedeki bina yapılmaması gerekirken yapıldı. Biz kimsenin mağdur olmasından yana değiliz. Ancak, başkan Tüylüoğlu'nun belirttiği gibi o binadakiler vatandaşsa, biz yüzlerce aile ne oluyoruz? Bunun yanıtını da versin sayın Belediye Başkanımız" dediler.

YARADANA SIĞINIP

(Baştarafı 2. Sayfa'a)

Üsküdar Çarşısındaydım geçen gün. Cadde üzerinden dolmuşların oraya doğru gidiyorum, yaya kaldırıma park etmiş hususilerin arasından cambazlık ede ede, kaçak sigara satıcılarının "Samsun ! Samsun!" avazları arasında. Birden ardımda bitakım patlamalar oldu. Döndüm, baktım, bir belediye zabıta görevlisi, bir ihtiyarı itip kakalıyor. İhtiyarın elinde bir sopa, sopada da beşi onu patlamış balonlar. Görevli görevini tekmillediği kanısına varmış olacak ki, bıraktı ihtiyarın yakasını, içinde arkadaşlarının oturduğu ekip arabasına girdi. Ak sakallı ,dik kametli baloncu da ardından seyirtti. Kelebek camının önünde bağırıp çağıracak oldu, ama araba gazladı gitti. Bunun üzerine ihtiyar, elindeki sopada görevlinin hışmından kurtulmuş balonları ayağının altına alıp, güm güm diye patlattı, sonra lanetler okuyarak, bastonunu havada sallaya sallaya yürüdü, yürüdü Doğancılar'a doğru. .. Sordum ordaki işportacılara: Adı Edik Ahmet'miş, fıkaranın . İlerde aynı ekibe rastladım, denetime devam ediyorlar. Birinin yanına yanaştım. "Baloncunun suçu neydi?" diye sual ettim. "Dinlemiyor, " dedi. "Neyi?" dedim. "Yani vermiyor mu?" Görevli biraz mahçup , "Vermiyor ya, dinlemiyor" dedi.

Sizin anlayacağınız, YURDUMUZDA BALONLAR PATLAMAYA BAŞLADI ARTIK.

Bir başka Allahın kulu daha

Demirel, ülkenin sorunlarına başka çözüm bilen varsa beri gelsin demişti. "Sosyal sorun çözümleyen " bir kuruluşun ilânını belki gözden kaçmışsa diye aktarıyoruz.

Çivileme

Demokrasimize maşallah!..

Okullar basılıyor, dernekler basılıyor. TARİŞ, Ant-Birlik,Çukobirlik, Fiskobirlik basılıyor ve gece yarısına doğru gazeteler en son haber başlıklarıyla basılıyor. "Hükümet baskı yasaları hazırlıyor." Ne baskı yasaları hazırlıyor yahu... Bu hükümet baskın yasaları hazırlamış da uygulamaya bile geçmiş daha yeni haberimiz oluyor...

Vural AHI

TÜRK'çesi

Günahlarını almışım

Demirel'le Ecevit diyalogu her iki parti grubunda liderlere karşı homurdanmalar yaratmıştı. Tam o sırada her ikisi de "hasta"lanmasın mı? Biz hastalıklarını siyasi sanıp, yayınlamadığımız bir fıkra yazmıştık. Fıkra şöyle:

BULAŞICI

Son günlerin iki ilginç haberi.

1—Demirel saatlerce Ecevit'le görüştü.

2—Ecevit'ten sonra Demirel de hastalandı.

Ee, ne bekliyordunuz?

Beşer şaşar demişler. Demirel'in ekonomik tedbirleri ve politik çıkışlarina ve Ecevit'in CHP—AP koalisyonu üzerine açıklamalarına bakıyorum da yanıldığımı anlıyorum. Hastalıkları siyasi değilmiş besbelli.

Yalnızca üşütmüşler.

Şavkı G. TÜRK

Yunan Ordusu ya da yeşil köşkün lâmbası

MHP'li Kabadayı Meclis kürsüsünden konuşuyordu. "İzmir yanıyor, Yunan ordusu bile İzmir'i böyle yakmadı. Komünistlerrrr İzmir'i yakıyor."

Kabadayı, yollarda kurulan birkaç barikatın yanmasıyla İzmir'in yanmasını birbirine kasıtlı olarak karıştırınca, bizim de aklımıza istemeksizin bazı sözler geldi.

—Ufak at, civcivler de yesin.

—Ya sayı saymadın ya da hiç "sopa" yemedin...gibi.

Ve bir de eski bir şarkı,

"Yanıyor mu yeşil köşkün lambası yar."

Günümüzün amatör tiyatrolarından biri olan ADS'nin (Ankara Deneme Sahnesi) Nazım Hikmet'ten sahneye aktardıkları "Benerci Kendini Niçin Öldürdü"den bir görünüm...

Devrimci amatör tiyatrolar için öneriler toplu çalışma ortak üretim

DEVRİMCİ AMATÖR TOPLULUKLAR BİR DEĞİŞİMİ GERÇEKLEŞTİRMEK ÜZERE BİR ARAYA GELEN İNSANLARDAN OLUŞMAKTADIR. HER SANAT ÜRETİMİNDE OLDUĞU GİBİ, BU ÇALIŞMADA DA ÇALIŞAN BİREYLERİN İŞLERİNİ SEVEREK YAPMALARI GEREKİR.

Mustafa SERCAN

Devrimci amatör tiyatrolar, dünyayı değiştirecek insanları, dünyanın değişimi doğrultusunda değiştirmek amacıyla yola çıkmışlardır. Bu yüce amaç onları burjuva ve küçük burjuva nitelikli amatör tiyatrolardan ayırır. Devrimci amatörler, dünya için amaçladıkları nitelik değişimini, kendilerinde de uygulamak zorundadırlar. Birey olarak ve topluluk olarak.

· Burjuva amatör topluluklarında var olan hangi özellikleri aşmak zorundadırlar devrimci amatörler?

Birçok burjuva sanatçısının tanımladığı gibi, burjuva amatör toplulukları, bazı gençlerin "zararlı şeyler" yapacakları yerde, boş zamanlarını değerlendirdikleri "zararsız" çalışmalardır. Onlar "san'at"ın büyülü ortamında kendilerinden geçen sanatseverlerdir.

Oysa devrimciler için sanat, büyülü ortamında kendinden geçilen, "boş-zaman değerlendirici" olmadığı gibi; amatörler "işlevi yalnızca kendi olan" bir işi yapan "özengenler" değildir. Devrimci amatörler sanatlarını toplum yararına, devrim için, insanların devrimci yönde değiştirilmesi amacıyla uygulamak dileğiyle yola çıkarlar. Amatör Tiyatro rastgele yapılan bir iş olmadığı için devrimciler, burjuva amatör topluluklarında olan "kendini tatmin" olgusunu aşmak zorundadırlar. Devrimci amatör topluluklar bir değişimi gerçekleştirmek üzere bir araya gelen insanlardan oluşmaktadır. Her sanat üretiminde olduğu gibi, bu çalışmada da çalışan bireylerin işlerini severek yapmaları gerekir. İşi severek yapma olgusu gözardı edilmeden, her hangi bir rol ya da herhangi bir görev için, olumsuz bireyci tartışmaları bir yana bırakmak, bu tür yanlış eğilimlerin bilinçle üstüne yürümek bu toplulukların baş zorunluluklarıdır. "Kendini tatmin" gibi bireyci bir anlayışın yerine, "yapılması gerekeni en iyi yapacak kişinin görev alması" anlayışını geçirmek gereklidir.

Devrimcilerin, aralarındaki çelişkileri çözme yolları, eleştiri—özeleştiridir. Tüm bireyci eğilimleri ortadan kaldırıcı bir yaklaşımla, eleştiriye açık ve özeleştiri kurumunun değerini koruyan bir devrimci ortam yaratarak, toplulukta çıkan tüm tartışmaları doğru bir çözüme ulaştırmak da toplu üretimin gereği olarak bu toplulukların önünde duran zorunluluklardan biridir.

Toplu çalışma, ortak üretim; çıkış noktaları toplumun yararı, insanların doğru yönde değişimi olan bu tiyatrocuların bireysel katkılarını hiç bir zaman yadsımaz. Tam tersine bireysel katkılar, ortak üretimin vazgeçilmez koşuludur. Ama, bu bireysel katkıların ne yönde birleştirileceği (sentez edileceği) yanıtlanması gereken bir soru olarak durur.

Saptanmış amacın, felsefesi ve yöntemi doğtultusunda, eksiklerin tamamlanması, yanlışların düzeltilmesi gerekmekte. Bunun yolu da doğru bir tartışma ve eleştiri-özeleştiri yönteminden geçer. Bireysel katkıyı, topluluk üretimine dönüştürecek ilke, hiç bir katkıyı küçümsememek ve ödünsüz olarak her olgunun maddeci eleştirisini /gerçekleştirmektir.

Amatör topluluklar genel doğruları özelde uygulayacak bilgi ve bilinci edinmek ve her an yanlışlarını düzelterek, doğrularını pekiştirerek ilerlemek zorundadır. Her doğru ve her yanlış devrimcilerin sorumlulukları içine girer. Devrimciler bu sorumluluklarının bilinciyle davranmak zorundadır.

"KAFKAS TEBEŞİR DAİRESİ" DOSTLAR TİYATROSUNDA BAŞLIYOR

Oyunun yönetmeni Mehmet Ulusoy ile söyleşi

KONUŞANLAR:
Sevgi ARGUN
Sefika GÖRGÜLÜ

Mehmet Ulusoy, kısa bir süre kalmak için Fransa'dan İstanbul'a geldi. Bu arada Fransa'da da sergilediği B. Brecht'in "Kafkas Tebeşir Dairesi" adlı oyununu Dostlar Tiyatrosu kadrosuyla sahneye koydu. Oyun bu akşam Venüs sineması'nda başlıyor.

Mehmet Ulusoy, sorularımızı şöyle yanıtladı:

– Kendinizi ve bugüne kadar yaptığınız çalışmaları anlatırmısınız?

—1968-71 döneminde Türkiye'de Devrim İçin Hareket Tiyatrosu ve İşçinin Tiyatrosu'nda sokak tiyatrosu yaptım. Bu dönemde toplam 300.000 işçiye seslendik. 1971'den bu yana da kurduğum Özgürlük Tiyatrosu ile çalışıyorum. "Kafkas Tebeşir Dairesi"ni tamamlandıktan sonra Fransa'ya dönüp grubum ile çalışmalarımı sürdüreceğim.

Fransa'yı seçiş nedenim ise, devlet sanatçılara destek oluyor, baskı ve engellemeler yok. Devlet yardım ediyor, Türkiye'de tam tersi... Sonra Fransa sanatın merkezi sayılır.

— "Kafkas Tebeşir Dairesi" adlı yapıtı burada sergileyeceksiniz; Fransa ve diğer ülkelerdeki reji yi aynen uygulayacak mısınız?

— Sanat halklara hitap eden ortak bir dildir. Her millet için ayrı sanat yapılmaz. Onun için reji farklılığı söz konusu değil. Reji her ülke için aynı fakat, izleyici farklılığı var. İzleyici farklılığı dolayısıyla zaten rejide de birtakım değişiklikler oluyor. Bu nedenle ne yorumu değiştirdik ne Metin Deniz'in dekoruyla Kuzgun Acar'ın masklarını. Bu gösteride de bunları kullanıyoruz. Oyunun Türkçesi Can Yücel'in.

—Bu oyunu seçiş nedeninizden söz eder misiniz?

– Bu oyunu seçiş ve burada sergileyişimizin bir değil birkaç nedeni var. Seyirciye, inandığımız namuslu bir oyun vermek istedim. Sanat üretimi kısır ve yoz bir döneme girdi. Bir araya gelip iyi şeyler üretmenin mümkün olduğunu kendimizce kanıtlamak istedik. En önemli neden ise Bertolt Brecht.

Aralarında Mehmet Ulusoy'unda yer aldığı gençlerden oluşan "Devrim için Hareket Tiyatrosu"nun "Grev Oyunu" adlı gösterisinden bir sahne..

'BRECHT DÜNYANIN EN BÜYÜK DRAMATURGU OLDUĞU KADAR BÜYÜK BİR ŞAİRDİR. KURU BİR KURAMSAL YANIYLA BİLİNMESİNE KARŞIN, KABAREDEN GELME ROBOT OLMAYAN BİR İNSANDI. ŞARLO'YA BU YÖNÜYLE ÇOK BENZER. ÖYLE Kİ BU OYUNDA DA OLDUĞU GİBİ UMULMADIK BİR ANDA SANKİ BİR TOKAT PATLATARAK İNSANLARI TOPLUMSAL SORUNLARA İTER."

— Fransa'da size tanınan olanaklar nelerdi? Fransız Tiyatrosu'nun durumu nedir? Türkiye ile karşılaştırır mısınız?

– Devletin desteği var Fransa'da. Oradaki olanakları Türkiye ile karşılaştırmak istemiyorum. Ben orda genel bir kanıyı yıkarak Türklerin de tiyatro yapabileceğini kanıtladım. Fransa'yı ve elbette ki Türkiye'yi dış festivallerde en çok temsil eden biz olduk.

Fransa'da tiyatronun durumuna gelince, Paris'te her gece 300 tiyatro perdelerini açar. Bunların 4'ü devlet, 2'si belediye tiyatrosudur. 20 kadarı yardım alan truplardır. Bütün Fransa'da böyle yardım alan 50 kadar trup var. Genellikle her tür oyun oynanıyor ve tutuyor; tabii iyi ise. Yalnız eleştirmenler çok acımasız...

— Türkiye ve Fransa'daki çalışmalarınızda önemlibir yer tutan sokak tiyatrosu konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz?

– Sokak tiyatrosu benim her oyunumu etkiledi. DİHT deneyi çok büyük bir deneydir. Yarı aydın, köylü, işçi estetikten anlamaz diyorlardı. DİHT bu kanının yanlışlığını ispatlamıştır. Bizim estetik deneylerimiz bal gibi anlaşıldı o zaman.

Brecht, dünyanın en büyük dramaturgu olduğu kadar çok büyük bir şairdir. Kuru bir kuramsal yanıyla bilinmesine karşın, kabareden gelme, robot olmayan bir insandı. Şarlo'ya bu yönüyle çok benzer. Öyle ki bu oyunda da olduğu gibi umulmadık bir anda sanki bir tokat patlatarak insanları toplumsal sorunlara iter. Bir de savaş artığı bir olayın konu edilmesi beni çekti. Ayrıca ben bu oyunun alışkın olduğum bir türe, sokak tiyatrosu estetiğine uyduğu inancındayım.

Mehmet Ulusoy'un yönettiği, Bertolt Brecht'in "Kafkas Tebeşir Dairesi"nin Fransa'daki sergilenimlerinden.

TÜRK TİYATROSUNDA YÖNTEM VE ÜSLUP

Hayati ASILYAZICI

Türk tiyatrosunun tarihsel geçmişi 67 yıllıktır. Ne ki, özgeçmişiyle birlikte ulusal tiyatro kavramı ele alınmadığı için, uzun yıllar aktarmacı tiyatro anlayışı yeğlendi. Darülbedayi nin kuruluşu, İstanbul Belediye Meclisi'nde onaylanmasından sonra İstanbul'un ve Türkiye'nin ilk Belediye Başkanı (Şehremini) Operatör Cemil Topuzlu Paşa'nın imzalı yazısı, çağırı ollarak zamanın ünlü tiyatro adamı Fransız Andre Antoine 28 Haziran 1914 yılında İstanbul'a gelir. Osmanlı İmparatorluğu, Almanların yanında yer alıp yan tuttuğu için ister istemez Fransaya karşı savaşmak durumundadır. I. Dünya Savaşı'nın çıkması ve Osmanlı İmparatorluğu'nun İtilaf Devletlerine karşı savaşa girmesi için (Alman hayranlığının en yaygın olduğu yıllardı), Andre Antoine 5-6 ay sonra ülkesine döner. Bu durum bize, tiyatromuza Darülbedayi'ye ne çok fırsatlar kaçırtmıştır.

Emile Zola'nın töre komedyasını yozlaştıran görenek ve kurallara karşı çıkmak ereğiyle doğalcı (natüralist) tiyatro anlayışını (kendi roman anlayışından esinleniyordu) denemesinden sonra gaz şirketinde çalışan Andre Antoine adlı bir genç memur günün birinde bir deneme yapıyor ve gerçekçilik anlayışını başarıyla sahneye uyarlıyordu. Para toplayarak, aboneler sağlayarak, kiraladığı küçük salonlarda yapmış olduğu sahne denemeleriyle kısa sürede Batı'nın önde gelen tiyatro adamlarından biri oldu. Kendi adına tiyatro kurdu. Ardından daha büyük denemelere yöneldi şimdiki Ünlü Odeon tiyatrosunda yeni gerçekçilik akımını rayına oturttu. Bu soy denemelerden sonra ünlenen Andre Antoine, İstanbul'a çağrıldı. Türk tiyatrosunun temelini atmaya yöneldiği bir sırada ülkemizden ayrılmak zorunda kaldı.

Gerçeğe dönüş tiyatroda, Antoine'la başladı. Estetik anlayışı yukarda sözünü ettiğim, Emile Zola'nın romancılığında biçimlenen öze, yani doğalcılığa dayanıyordu. Gerçekleri, olabildiğince yalın ama estetik kaygıyla seyirciye sunuyordu tiyatroda. Yenilikçi ve denemeciydi Andre Antoine. Theatre Libre (Özgür Tiyatro) anlayışına yaman yenilikler getirmişti. Özünde doğalcılık vardı ama gerçeğe yaslanan doğalcılığın çağdaş tiyatronun yaygınlaşıp palazlanmasında büyük etkileri oldu. Bu tiyatro anlayışıyla toplumsal sorunları da ramp ışıklarına çıkarak ilk yönetmen oldu Antoine. Seyircileri etkilemede ustalaştı. Yönetmenlere, oyunların yorumunda geniş olanaklar tanıyan yeni boyutlar kazandıran çalışmaların kapısını açtı. Yazarları yeni bir düşünce akımını sahne yapıtlarına getirmeye zorladı. Oyunculuğu daha bir gerçekçiliğe ve ilk kollektif anlayışa yöneltti. "star"lık düzenini yıktı.

Böyle bir ustanın kuşkusuz gerçek yönleriyle farkına varıldığı söylenemez. Ancak, İstanbul'a çağrılışı Batı'daki ve özellikle Fransa'da büyüyen ününe de etken olmuştur kuşkusuz.

Andre Antoine, batı tiyatro anlayışını ülkemize doğal olarak Darülbedayi'ye getirdi. Ne ki, ünlü sanatcıya bizim geleneksel tiyatromuzu; Orta-oyunu, Kukla ve Karagöz'ü inceleme ve tanıma olanağını bulsaydı, Türk tiyatrosunun çıkışı çok daha başka boyutlarda olurdu. Köylü tiyatro geleneğini, halk tiyatrosu ve saray tiyatrosu geleneğini inceleme ve araştırması uyarılsaydı, çağdaş dünya tiyatrosunun belki de görünümü değişirdi. Çünkü Andre Antoine'ın tiyatro anlayışını Stanislavski, Nemiroviç-Dançenko, giderek Vaktangov, Tairov ve Meyerhold ayrıntılı biçimde araştırma ve kendi yöntemleriyle üsluplarını bulmalarında kullanmışlardır. Vaktanov doğu tiyatrosundan esinlenerek Carlo Gozzi'nin "Prenses Turandot"un da tuluatı alabildiğine özgün biçimde kullandı. 1924'te Moskova'da şimdi kendi adını taşıyan tiyatroda sahneye koyduğu bu oyun, tuluatın özgün örneklerini gösterdiği için aynı yorumla sürekli oynanmaktadır. Tıpkı Moskova Sanat Tiyatrosunda Stanislavski'nin "Martı" ve "Üç Kardeş" adlı Çehov'un oyunlarının ilk yorumlarının korunması gibi. Anatoli Efros, "Üç Kız Kardeş"i komünist toplumdaki üç kız kardeşi anımsatabilecek denli, yeni bir yorum getirmişti 1950'lerden sonra. Leningrad'ın büyük Gorki Tiyatrosunun ünlü tiyatro adamı Georgi Tovstanogov'un 1962'de sahnelediği 'Üç Kız Kardeş"te çağdaş Çehov'u sergilemişti. Anton Çehov, yüzyılımızın sesidir. Çehov'un oyunlarını yorumlamak için Stanislavski anlayışını iyi bilmek gerek.

Batı tiyatro anlayışı Andre'dan sonra Muhsin Ertuğrul tarafından geniş çapta ülkemizde yaygınlaştırıldı. Aktarmacı tiyatronun tüm ögeleri değerli Hocamız Muhsin Ertuğrul'un çabalarıyla yayıldı. Carl Ebert'in Tatbikat Sahnesi'nde yapmış olduğu denemeler, Devlet Tiyatrolarının yöntemini oluşturdu. Muhsin Ertuğrul'un özellikle Şehir Tiyatrolarında geliştirdiği yöntem, aktarmacı tiyatro anlayışıydı. 1960 sonrası Türk tiyatrosuna aynı anlayışı, daha çarpıcı ve öncü yazarların yapıtlarıyla Asaf Çiyiltepe tarafından gerçekleştirildi. Arena ve Ankara Sanat Tiyatrosu'nda yaptığı denemeler bu tür çalışmaları kapsıyordu. Yalnız, Arena'da "Aslan Asker Svayk" ve Ankara Sanat Tiyatrosunda Sermet Çağan'ın "Ayak Bacak Fabrikası" ile kendi üslubunu buldu.

Darülbedayi'nin (daha sonraları Şehir Tiyatroları) bugünkü yöntemini batı ve geleneksel tiyatro anlayışlarıyla kaynaştırmayı başardığı için yeni bir tiyatro anlayışının doğmasına yol açtı.

Muhsin Ertuğrul'un batı tiyatro anlayışı, Vasfi Rıza Zobu'nun geleneksel Türk tiyatrosu anlayışı çatışmasız biçimde ve bir arada yaşamlarını sürdürdü Şehir tiyatrolarında. Muhsin Ertuğrul'un Shakespeare, Vasfi Rıza Zobu Musahipzade Celal oyunlarının yorumcusudur. Örnekleri çoğaltmıyorum, çünkü her iki sanatçının değişik yazarları sahneledikleri bilinir.

Geçen hafta DEMOKRAT'ta çıkan yazımda (2 Şubat 1980), yaşayan ünlü bir kaç sanatçımızın adını anarak selamlamıştım. Yazının sonunda birden bire bir kaç sanatçımızı üsluplarından ötürü anmıştım ama nedeni belirten tümceler düşmüştü dizgide.

AZİZ NESİN BUGÜN KİTAPLARINI İMZALIYOR

Aziz Nesin, bugün saat 15.00–19.00 arasında, Nişantaşı Akademi Kitabevi'nde, "1980 Edebiyat Yıllığı" ile diğer kitaplarını imzalayacak.

"Söz veriyorum" dan bir sahne..

Devlet Tiyatro'sunda "SÖZ VERİYORUM"

Aleksiev Nikolayeviç Arbuzov'un yazdığı, Fatuş Sevengil tarafından dilimize cevrilen "SÖZ VERİ—YORUM" adlı oyun, Devlet Tiyatroları'nın çeşitli sahnelerinde gösterilerini sürdürüyor. Oyun 15-19 Şubat günleri arasında Ankara Yeni Sahne'de, 23 Şubat gününden başlayarak da İzmir Devlet Tiyatrosu'nde sergilenecek.

"KARAR 71" FATİH ŞEHİR TİYATROSU'NDA BAŞLADI

Cengiz Gündoğdu'nun yeni oyunu "Karar 71" Burçin Oraloğlu'nun sahnelemesiyle, Aydoğmuş'un dekoruyla Fatih Şehir Tiyatrosu'nda 13 Şubat Çarşamba günü başladı.

Halk Şiirinde Toplumsal Olaylar ve Başkaldırmalar

14 — MEHMET BAYRAK

Köroğlu, içinde devrimini gerçekleştirmiştir.
Onun için bey, paşa yoktur
Yürü aslanlarım savaş edelim
Buna kavga derler bey ne paşa ne
Haykırıp haykırıp kelle keselim
Seyreyleyin el ayağı şaşana
Köroğlu artık hırçındır, onun işi haksızın kanını şarlatmaktır.
Yiğit olan gümbür gümbür gürlesin
Yiğidi doğuran ana bin yaşa
Ak gövdede kızıl kanlar şarlasın
Yiğidi doğuran ana bin yaşa

Halk tarafından benimsenerek yaygınlaştırılan Köroğlu'nun birçok kol destanları bulunuyor. Bunlardan biri de, "Kiziroğlu Mustafa Bey Kolu" dur.

Bu kola ilişkin.

İki söyleyişli türkülerden birinden bir kesit şöyle

Bir atı var Alapaça (peh peh peh)
Mecel vermez Kır—At kaça (hey hey hey)
Az kalsın ortamdan biçe
Ağam kim, paşam kim
Nigar kim, Hanım kim
Kiziroğlu Mustafa Bey
Bir Beyin oğlu
Zor Bey'in oğlu

Köroğlu'nun Bolu Beyi'ne karşı söylediği türkülerde oldukça yoğundur:

"Benden selam olsun Bolu Beyine
Çıkıp şu dağlara yaslanmalıdır
Ok gıcırtısından kalkan sesinden
Dağlar seda verip seslenmelidir

Düşman geldi tabur tabur dizildi
Alnımıza kara yazı yazıldı
Tüfek icat oldu, mertlik bozuldu
Eğri kılıç kında paslanmalıdır

Köroğlu düşer mi yine şanından
Ayırır çoğunu er meydanından
Kır—At köpüğünden, düşman kanından
Çevrem dolup şalvar ıslanmalıdır

DADALOGLU'NUN BAŞKALDIRISI

Başkaldırı geleneği içinde yer alan, ancak değişik bir konumla ortaya çıkan lider-ozanlardan biri de D a d a l o ğ l u 'dur.

Reform ve rönesansını gerçekleştiren Batı karşısında Osmanlı İmparatorluğunun kendini yenileyememesi, 17'nci yüzyıldan başlayarak dışardan alınan savaş ganimetlerinin, haraçların, tazminatların giderek azalmasına yolaçmıştır.

Batı Avrupa'da 16'ncı yüzyılda kapitalizm gelişip, devletler merkezileşip, sağlamlaşırken; Osmanlı İmparatorluğu ekonomik ve politik tutumunda bir değişiklik yapmamış, yine kalkınmasını toprak genişletmeye ve sömürge kurmaya dayandırmıştır. Oysa bu yöntem, Batı'nın kalkınması, güçlenmesi karşısında tutmamış ve Osmanlılar Batı karşısında daha fazla tutunamamıştır.

Osmanlılar kendilerini yeni çağdaş gelişmelere uyarlayamayınca, 17'nci yüzyıldan sonra duraklamaya ve yıkıma doğru gitmeye başlamıştır.

Genişleme yoluyla elde edilen gelirler kesilirken, ticaret yollarının değişmesi, Batının gelişen sanayii karşısında yerli el sanatlarının değerleşsizleşmesi ve vergi yükünü taşıyan köylünün ekonomik açıdan alabildiğine güçsüzleşmesi nedenleriyle ülke tam bir sosyo—ekonomik çöküntü içine sürüklenmişti.

Saray'sa ortaya çıkan gelir açığını kapatmak için halka yeniden vergi bindirmeye başlamıştı. Ancak artık yoksul köylü tabakaları Saraya ekonomik destek olma gücünü yitirmişti. Bu nedenle Saray, çeşitli beyliklere verdiği toprakları geri alırken, vergi yükünü de köylü tabakalarının yanında bu kesime yüklemeye başlamış ve bu yüzden ayaklanmalar beyliklere ve kente de sıçramıştı. 17'nci yüzyıldan sonra ortaya çıkan Katırcıoğlu, Canbulatoğlu, Kara Haydaroğlu, Deli Hasan, ayaklanmaları bu türdendir.

Tarihe "İskan Olayı" ya da "İskan Faciası" olarak geçen meşhur kaç-göç hareketi de bu dönem koşullarının zorlamasıyla ortaya çıkmıştır. Bilindiği gibi 1670'te alınan bir kararla, Afşarlar Hama—Humus arasında yerleşmeye zorlanırlar. Fakat çölyazıda geçimini çıkaramayan ve sıtmayla karşı karşıya kalan Afşarlar, Anadolu içlerine kaçmaya başlarlar. Fakat durumdan habersiz kendi yaşantısını sürdüren Saray, bunların Anadolu'ya yerleşmesini yasaklar ve elebaşılarını yakalayıp astırmak için kimi beyliklere buyruk verilir. (Bu konuda eski kaynaklarda sayısız buyruk vardır.)

(DEVAMI VAR)

TARİŞ

(Baştarafı 1. Sayfada)

vadan kontrol altına aldığı görüldü.

İl Jandarma Alay Komutanı Albay Baha Metin'in yönettiği operasyonda işçilere önce "Kayıtsız şartsız teslim olma" çağırısında bulunuldu, ancak işçiler bunu kabul etmedi. Güvenlik görevlileri ikinci kez ihtarda bulunduktan sonra barikatları kaldırarak fabrikaya girdiler. Operasyon sırasında işçiler ile güvenlik görevlileri arasında çatışma çıktı ve çok sayıda işçi yaralandı. Fabrikanın boşaltılması sırasında 1500 kadar işçi gözaltına alındı ve stadyuma dolduruldu.

OPERASYON BAŞLIYOR

Çiğli İplik Fabrikası dün sabah saat 03.00 sıralarında tanklar ve zırhlı birlikler desteğinde 10 bini aşkın jandarma komandosu ve er tarafından kuşatıldı ve fabrika çevresi de havadan kontrol altına alındı.

İzmir İl Jandarma Komutanı Albay Baha Metin'in yönetimindeki operasyon, fabrika çevresindeki barikatların kaldırılması ve çevre yolların tanklar tarafından kapatılmasıyla başladı.

Fabrika önüne gelen güvenlik kuvvetleri işçilere "Kayıtsız-şartsız teslim ol" çağrısında bulundu.

İl Jandarma Alay Komutanı Albay Baha Metin, işçi temsilcileri ile yaptığı konuşmada, "Biz buraya devletin verdiği görevi yapmaya geldik. Şimdi size ihtar ediyorum. Gidiniz, arkadaşlarınızla görüşünüz. Şartsız teslim olsunlar. Fabrikaya hiç bir şekilde zarar vermeden çıksınlar. Aksi halde müdahale yapacağız" dedi.

İşçi temsilcilerinin tekrar fabrikaya dönmesinden sonra işçilere teslim olmaları için 2 saatlik süre tanındı.

TARİŞ Çiğli İplik Fabrikası'nda askeri birliklerle takviye edilen polis güçleri dün saat 15.00'de operasyona başladı ve sayıları bin civarında işçi fabrikayı boşaltırken, fabrikada kalan diğer işçiler silahlı direnişe geçti. Jandarma-polis güçleriyle işçiler arasında çıkan çatışmada bir jandarma eri ağır yaralandı.

Bu arada Çimentepe'de jandarma ve polis güçlerine karşı çoğunluğunu TARİŞ işçi ailelerinin oluşturduğu halk arasında yer yer çatışma çıktı. Çiğli kapalı otobüs durakları civarında bir grubun ateş açması üzerine bir polis memuru ağır yaralandı.

4. Ordunun da desteğiyle yürütülen operasyon TARİŞ İplik Fabrikası'nın yanı sıra Çimentepe Mahallesi'ni ve Çiğli'yi kapsamına aldı.

Gazete, ajans muhabir ve fotomuhabirleri ile yerli ve yabancı televizyon ekiplerinin Çiğli'ye girmeleri yasaklanırken, güvenlik güçlerinin operasyonuna Çimentepe yöresinde ateş açılarak karşılık verildi. Güvenlik güçlerinin fabrika çevresinde ve Çimentepe'de halk ve işçilerin kurduğu barikatları kaldırmasından sonra ilk karşı koyma Çiğli Kapalı Otobüs duraklarında meydana geldi. Burada da bir grup, polis ekibine ateş açarak kaçtı ve olayda kimliği belirlenemeyen bir polis memuru ağır yaralandı.

İPLİK FABRİKASINDA OPERASYON

Polisler, askeri birliklerin tanklı, toplu, panzerli desteğiyle TARİŞ'in Çiğli İplik Fabrikasını çevirdi ve 9 günden beri fabrikayı boşaltmayarak direnen işçileri dışarı çıkmaları yolunda uyardı.

Polisin bu uyarısına sayıları bin civarında işçi uyarak fabrikayı terketti. Bu işçilerden kadınlar Soğukkuya kadar götürülerek serbest bırakıldı. Erkekler ise Karşıyaka Spor Salonu'nda gözaltına alındı.

Ancak içerde 500-600 civarında işçi, fabrikayı boşaltmamakta direndi. Bunun üzerine, polis güçleri, fabrika bahçesine barikat olarak kurulan pamuk balyalarını da kaldırarak, panzerleri siper alıp içeri girebilmek için fabrika kapılarını zorladı. Ancak polisin bu girişimleri karşısında fabrika çatısında mevzilenmiş ellerinde uzun menzilli silahlar bulunan kişiler ateş açtı. Açılan ateş sonucu burada bir jandarma eri ağır şekilde yaralandı ve Hatay Askeri Hastanesi'ne kaldırılarak tedavi altına alındı.

İşçilerle polisler arasında çatışma devam ederken, askeri birliklerin desteğindeki bir grup toplum polisinin Çimentepe'nin iç sokaklarına girmeye çalıştıkları öğrenildi.

İşçilerin dışarıya çıkarılmaları sırasında yer yer çarpışmalar olduğu bildirildi. Fabrika dışına çıkarılan işçilerden 1500'ü gözaltına alınarak bir spor salonuna kapatıldı.

GAZETECİLERİN FİLMLERİ ALINDI

Askeri birliklerin giriştiği operasyon sırasında operasyonu fotoğraflayan gazetecilerin filmleri alındı.

BUCA CEZAEVİNDE AÇLIK GREVİ

Buca Cezaevi'ndeki tutuklu ve hükümlüler, TARİŞ işçilerini desteklediklerini bildirerek iki günlük açlık grevine başladılar.

Tutuklu ve hükümlüler adına yapılan açıklamada, emekçiler üzerindeki baskı ve kıyımların ileri boyutlara ulaştığı belirtilerek şöyle denildi:

"TARİŞ ve TEKEL işçileri üzerinde oynanan oyunlar, zulmün en açık örnekleridir. Bugün TARİŞ gibi işyerleri egemen sınıflarca faşistleştirilip işçilere, tüm emekçilere karşı birer saldırı üssü haline getirilmek istenmektedir. Bu amaçla işçilere azgınca saldırılmakta, işten atma ve lokavtlar uygulanmaktadır. Ama unutulmamalıdır ki TARİŞ işçileri yalnız değillerdir."

ANKARA'DAKİ GÖSTERİLER

Ankara'nın çeşitli semtlerinde önceki akşam TARİŞ işçilerini destekleyen ve hayat pahalılığını protesto eden gösteriler yapıldı.

Şentepe Mahallesi'nde 500 kişilik kadınlı-erkekli bir grubun yaptığı gösteride "TARİŞ'te faşist baskıya son" "Yaşasın TARİŞ direnişimiz" gibi sloganlar atıldı. Gösteri yapan grubun içinde elinde boş file ve tencere olan çok sayıda yaşlı kadın ve erkeğinde bulunduğu görüldü.

Orman Bakanlığı'na bağlı çiftlik birimlerinde çalışan memur ve işçiler bir forum düzenleyerek zamları ve kıyımları kınadılar, TARİŞ işçilerini desteklediklerini bildirdiler.

Ayrancı, Dikmen, Gazino ve Zekibey Durağında gösteri yapan gruplar TARİŞ işçilerini destekleyen sloganlar attı ve yolları barikatlar kurarak kesen gruplar kısa bir süre sonra dağıldılar.

Dikmen'in gecekondu bölgesinde önceki akşam saat 19.30 sıralarında Dikmen Deresi Yokuşu'nu trafiğe kapatan 250 kişilik bir grup, ellerinde meşalelerle 15 dakika kadar süren kısa bir yürüyüş yaptı ve TARİŞ işçilerini destekleyen sloganlar attı.

TARİŞ direnişi yapılan gösterilerle Torbalı'da da desteklendi. İlçe girişinde merkeze doğru yürüyüşe geçen bir grup gösterici TARİŞ'i destekleyen sloganlar ve marşlar söylediler. İlçe halkının gösteriye büyük bir ilgi gösterdiği ve yer yer katıldığı da saptandı.

Gece saat 21.00 sularında ise Atatürk Alanı'nda (Yaşasın TARİŞ direnişimiz," "TARİŞ'te faşistlere yer yok.", "Zam zulüm işkence, işte faşizm", "Faşizme ölüm, tek yol devrim" sloganları söylenerek meşaleli bir gösteri yapıldı.

Gösteriden sonra kahvelerde TARİŞ direnişi, zamlar ve yeni baskı yasaları ile ilgili çeşitli konuşmalar yapıldı.

Öte yandan Tunceli'de önceki gün yapılan TARİŞ direnişini destekleme ve işkenceleri kınama gösterilerinin devamı olarak, dün de esnaflar saat 10.00—13.00 arasında kepenklerini açmadılar. Ayrıca 150—200 kişilik gruplardan oluşan toplam 3 bin kişilik bir topluluk şehrin Esentepe, Alibaba, Yenimahalle ve Alpdoğan mahallelerinde gösteri düzenledi.

HABERİN İÇİNDEN

(Baştarafı 1. Sayfada)

bir yandan "vurun, vurun, TARİŞ'te devleti gösterin" diye sesler yükseliyor. Haksızlığa uğramış insanlara 'topyekun savaş açılması' isteniyor.

Başbakan Demirel 'Devlet, devletliğini gösterecektir' dedikten sonra onbine yakın asker ve polis TARİŞ'i kuşatıyor. Tanklar bütün yolları tutuyor, helikopterler işyerlerinin üzerinde uçuyor.

TARİŞ'ten hareket edilerek, neredeyse bütün ülkede halka karşı savaş açılması isteniyor.

Ama hiç kimse, aileleriyle ve çevre halkıyla birlikte işinden edilen, ekmeğiyle oynanan onbinlerce insanı düşünmüyor. Bu yetmiyormuş gibi, bu işçilerden kesilen paralardan maaş alan insanların yine bu işçileri baskı altına alması, vurup, kırıp öldürmesi isteniyor. İşçilerin alınterinden kesilen paralarla alınan silahların yine bu işçilere çevrilmesi isteniyor.

Bütün bunlar kimin için, ne adına?

Devlet devletliğini, yoksul insanlara, haksızlığa uğratılmış TARİŞ işçilerine göstereceğine, zamcılara, baskıcılara, vurguncülara, karaborsacılara, zalimlere gösterse ya!

İstanbul'da

(Baştarafı 1. Sayfada)

kısmının dükkanlarını kapattıkları görüldü.

Bu arada Kapalıçarşı esnafından büyük bir kısmı dükkanlarını kapatırken, kuyumcuların açık olduğu görüldü.

Nişantaş, Osmanbey, Pangaltı Beyoğlu, ve Galatasaray'da da dükkanların, tüm çarşıların ve içlerindeki sinemaların da kapalı olduğu gözlendi.

Bakırköy'de de, sabahın erken saatlerinden itibaren hemen hemen tüm dükkanların kapalı olduğu bildirildi.

Öte yandan Kağıthane, Çağlayan, Nurtepe, Kuştepe, Hürriyet Mahallesi, Örnektepe, Gültepe ve Sanayi Mahallesi'nde de esnafın son zamları protesto için kepenk kapatma eylemine katıldıkları öğrenildi.

Kadıköy'de . Altıyol Yeldeğirmeni, Bahariye, Moda, Fikirtepe, Tozkoparan ve daha birçok semtte de dükkanların açılmadıkları bu bölgelerde geniş güvenlik önlemleri alındığı, güvenlik görevlilerinin yoldan geçen halkın üstünü aradıkları ve kimlik kontrolü yaptıkları görüldü.

Bu arada kentin en merkezi yerlerinden biri olan Karaköy'de de esnafın kepenkleri indirdiği çarşıların kapalı olduğu dikkati çekti. Bu arada, güvenlik kuvvetlerinin esnafın dükkanlarını kapattıkları çeşitli çarşılarda dükkanların açılması için çağrıda bulunduğu, eylemin yasa dışı olduğunu duyurduğu ancak kapatma eylemlerinin sürdüğü bildirildi.

İstanbul'un Fındıkzade, Beşiktaş, Tahtakale, ve diğer semtlerinde de dükkanların hemen tümüne yakının kapalı olduğu saptandı.

Bu arada bazı dükkan sahipleri, kendilerine bazı örgütlerin üyesi süsü veren bir takım sivil görevlilerin esnaftan para topladıklarının tespit edildiğini öne sürdüler.

Carter, Türkiye'ye yardım için Kongre'ye başvurdu

WASHİNGTON (AJANSLAR)

Carter yönetimi, 1981 mali yılı içinde Türkiye'de 652 milyon dolarlık yardım için kongreye başvurdu. Önerilen yardımın 452 milyon dolarlık bölümünü askeri yardımlar oluşturuyor. Bu rakam içerisine 250 milyon dolarlık silah alım kredisi de dahil ediliyor. Amerika'nın ayrıca Türkiye'ye 200 milyon dolarlık yardım yapmayı planladığı bildirildi.

Amerikan hükümetinin aynı mali yıl içinde Yunanistan'a da yardım yapmayı planladığı bildirildi. Temsilciler Meclisi alt komisyonunda Türkiye'ye ve Yunanistan'a yardım yapılması gerektiğini savunan Carter yönetimin sözcüleri, Amerikan hükümetinin NATO'nun güney-doğu kanadını oluşturan iki ülke arasında belli bir denge oluşturmak istediğini ifade ettiler. Türkiye'nin ekonomik durumunun son yıllarda "hafif biçimde" bozulduğunu söyleyen Holmes, Türkiye'nin ödemeler dengesi sorununa yardımcı olmak amacıyla 200 milyon dolarlık ekonomik yardımı öngördüklerini belirtti.

Carter yönetimi temsilcileri , alt komisyondaki açıklamalarında, Türkiye ve Yunanistan'ın Kıbrıs sorununu çözüme kavuşturmak konusunda iyi niyetli davrandıklarını ileri sürdüler. Ancak Alt Komisyon Başkanı Lee Hamilton, bu alanda somut bir ilerleme gözlenememesini üzüntüyle karşıladıklarını söyledi.

Carter yönetimi Yunanistan'a yapacağı yardımı 181.5 milyon dolar olarak kararlaştırdı. Bu yardımın 180 milyon doları askeri yardım olarak 1.5 milyondolarlık bölümü ise askeri personelin eğitimi için verilecek. Amerika'nın ayrıca Kıbrıs'lı mültecilere de yardımda bulunacağı bildiriliyor.

Öte yandan ABD Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Poe'nin, beraberindeki bir heyetle birlikte bugün Türkiye'ye geleceği açıklandı. Genel Kurmay Başkanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesi'nden yapılan açıklamada Orgeneral Poe'nin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren'i ve Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Tahsin Şahinkaya'yı ziyaret edeceği ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nda verilecek bir brifinge katılacağı belirtildi. Poe, daha sonra İzmir'deki bazı askeri kuruluş ve tesislerde incelemeler yapacak ve 16 Şubat 1980 günü Türkiye'den ayrılacak.

Kamu kuruluşlarında baskı ve kıyımlar devam ediyor

ANKARA

Kuruluşundan bu yana yaklaşık 3 ay geçmiş olmasına karşın hükümetin başlattığı baskı, sürgün ve kıyımın tüm hızı ile sürdüğü bildirildi.

TRT ve PTT işyerlerinde sendikal hakkın gaspedilmeye çalışıldığı ,işyerlerinde örgütlü bulunan Yeni Haber İş Sendikası ile toplu sözleşme görüşmesinin, yönetimler tarafından çıkmaza sokulduğu öne sürülürken, Azot Sanayii, İzmit Petrol Ofisi ve Yarımca Gübre Fabrikasında çalışan teknik elemanların da kıyımına devam edildiği belirtildi.

Yeni Haber İş, TRT—DER, PTT—DER ,PTT Teknisyenleri Derneği, TMMOB, TÜM -DER, PTT Ankara İşyeri Temsilciliği, Haber-Der Ankara Şubesi'nin dün Ankara'da yaptıkları ortak basın açıklamasında, PTT ve TRT işyerlerinde, hükümetin politikası doğrultusunda baskı uygulandığı belirtildikten sonra "Kurumlarda çalışanlar üzerinde biryandan baskılar arttırılmakta, bir yandan da ilerici demokrat ve yurtsever haberleşme emekçileri görevlerinden alınmakta ve başka yerlere sürülmekte, PTT ve TRT kurumları faşistleştirilmek istenmektedir" dendi.

Öte yandan Azot Sanayii, İzmit Petrol Ofisi ve Yarımca Gübre Fabrikası'nda çalışan teknik elemanların kıyımı ile ilgili bir açıklama yapan TMMOB Kimya Mühendisleri Odası Başkanı Murat Gümrükçüoğlu "Yeni MC'nin işyerlerini faşistleştirme, ilerici, devrimci, demokrat, yurtsever teknik elemanları kıyma operasyonu tüm şiddetiyle sürüyor" dedi.

Her iki açıklamada da baskı, kıyım ve sürgünlere karşı sonuna dek mücadele edileceği belirtildi.

KİT'lerden ayrılan işçilerin yerine yenilerinin alınmaması istendi

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Rafet İbrahimoğlu, KİT'lerden, emeklilik veya başka nedenle ayrılan işçilerin yerine yenilerinin alınmamasını istedi.

Rafet İbrahimoğlu, TİSK aylık yayın organı İşveren Dergisi'nin ocak sayısında yayınlanan, "Sanayide Verimlilik İhtiyacı" başlıklı yazısında KİT'lerin politik istihdam yuvaları olarak kullanıldığını ileri sürerek, yeni işçi alınmamasının yanısıra, "kamu sektöründeki gerçek personel ihtiyaçları için KİT'lerdeki mevcut işgücü fazlasını transfer etmek" gerektiğini savundu.

Aynı yazıda, toplu sözleşmelerde ister kalifiye, ister düz işçi olsun, tüm işçiler için sendikalar tarafından aynı oranda ücret zammı talep edilmesini eleştiren İbrahimoğlu, "Toplu sözleşmelerde seyyanen ücret zammı taleplerinden vazgeçilmesi ve prodüktivitesi yüksek elemanlara uygun teşvik tedbirlerinin getirilmesi" gerektiğini öne sürdü.

İbrahimoğlu, KİT'lerde izlenmesi gerekli ücret politikası içinde şunları söyledi: "Ücretler seyyanen zam yerine verimlilik esasına bağlanmalıdır. Geçerli üretim hedefleri tespit edilerek ücret artışlarındaki belirli bir oranın ve ikramiyelerdeki belirli bir kısmın ancak üretimin bu düzeye ulaşması halinde uygulanabileceği kuralı toplu sözleşmelere dahil edilmelidir."

Yabancı sermaye 5-6 yıllık vergi bağışıklığı istiyor

ANKARA (ANKA)

Yabancı sermaye yatırımlarını hızlandırmaya yönelik "Yabancı Sermaye Çerçeve Kararnamesi" Ankara'daki yabancı misyonların yetkililerince genellikle olumlu, ancak bazı konularda yetersiz bulundu. Edindiğimiz bilgiye göre, yabancı sermayeli yatırımların hızlandırılması için 5-6 yıl süreyle vergi bağışıklığı tanınması gerekli görülmekte.

Yabancı misyon yetkililerinin açıklamasına göre "yatırımın gerçekleştirilip üretime başlanması belli bir zaman alacaktır. Bu zaman içinde yatırımcıyı vergi yüküyle ürkütmemek gerekir. Pek çok ülke bu olguyu dikkate alarak gerekli düzenlemeleri yapmıştır."

Memur sürgünlerine karşı çıkan Karayolları Genel Müdürü Akın istifa etti

ANKARA (DEMOKRAT)

Bayındırlık Bakanlığına bağlı Karayolları Genel Müdürlüğü'ne vekalet eden Haydar Akın, önceki gün görevinden istifa etti. Akın'ın, hükümetten gelen baskılar üzerine istifa ettiği öğrenildi.

AP azınlık hükümetince Genel Müdürlüğe vekaleten atanan Haydar Akın, Bakanlık memurlarının çeşitli doğu illerine sürülmesi yolunda yoğun baskılar altında bulunduğu, bu nedenle istifa ettiği ve istifa mektubunda, "Ben memurlarımı karda, kışta sürgün edemem ve bunun sorumluluğuna da katılamam" dediği bildirildi.

Öte yandan, Haydar Akın'ın göreve getirilmesiyle evine bağlanan özel telefonun dün Bayındırlık Bakanı Selahattin Kılıç'ın emri ile söküldüğü bildirildi. Haydar Akın'ın istifadan sonra Bursa'ya giderek dinlenmeye çekildiği belirtildi.

İnşaat malzemelerine yüzde 25-40 arasında zam yapıldı

HABER MERKEZİ

Demir ve çimento'dan sonra öteki inşaat malzemelerine de yüzde 25 40 arasında değişen zam yapıldı. İstanbul Ticaret Odası Meslek Komitesi Başkan Yardımcısı Yakup Emin Ekşioğlu, İstanbul'da 10 bin lira olan inşaat metrekare maliyetinin son zamlar ve devalüasyondan sonra yüzde 25 artarak 12 bin 500 liraya yükseldiğini söyledi.

İnşaat malzemeleri üreten çeşitli firma yetkililerinden alınan bilgiye göre, demir ve çimentoya yapılan son zammı, tuğlaya yüzde 40, plastik ve sentetik boyaya yüzde 25, fayansa ve marleye yüzde 30, izolasyon malzemelerine yüzde 20 oranındaki zamlar izledi. Bu arada Cam Elyaf A.Ş. yetkilileri, Türkiye Petrolleri A.O tarafından üretilen Bitum'a yüzde 80 zam yapılması yüzünden cam elyafı satışını durduklarını açıkladılar.

Öte yandan, plastik ve sentetik boyaya yapılan zammı bayilerin ellerindeki stoklara yansıtmadıkları bildirildi. İlgililer bunun inşaat piyasasının içindeki durgunluktan kaynaklandığını söylediler.

Ayrıca, İTO Meslek Komitesi Başkan yardımcısı Ekşioğlu, "Resmi fiyatı 40 lira olarak ilan edilen demir karaborsada 50 liradan, torbası 180 lira olması gereken çimento da karaborsada 250 liradan satılıyor" dedi. Bu malların piyasada bulunması ile inşaat maliyetlerinin düşeceği belirtildi.

Ecevit: Hükümet

(Baştarafı 1. Sayfada)

Amerika modeli rejimini getirmeye yöneldiğini belirterek, özellikle son haftalarda ağır bir baskı ve işkence döneminin başlatıldığını söyledi. Ecevit, kitlelerin ses çıkartmaz hale getirilmesine ve faşizmin tezgâhlanmasına yönelik baskıların Suluova'dan, Kırıkhan'a kadar hükümetin bilgisi içinde sürdürüldüğünü ifade etti. "Uganda'da İdi Amin'den beri dikta rejimlerinde görülmedik ölçüde insan hakları ülkemizde çiğnenmektedir" diyen Ecevit yaşlılara bile gözleri bağlı işkence yapıldığını söyledi.

AP MHP'LILEŞTI

Bülent Ecevit basın toplantısında tüm iyi niyetle hükümete ellerini uzattıklarını, ancak bunun geri çevrildiği gibi, partisinin düşman ilan edildiğini belirterek Sunni—Alevi, Türk—Kürt, ayrımcılığının iktidar tarafından yapıldığını, bu kışkırtma ve bölücülüğün MHP ağzıyla yazılan son Temsilciler Meclisi bildirisinde de somutlaştığını ifade etti. Ecevit, "MHP ağzıyla yazılan bildiride son Türk devleti denilen T.C. bölünmektedir. İktidar sömürücülerin başyöntemi olan bol—yönet politikasını izlemektedir. Uygulamaya konulan yeni ekonomik modelle baskıların ve işkencenin aynı zamana gelmesi bir rastlantı değil, doğal bir uzantıdır." şeklinde konuşmasını sürdürdü.

"AP, MHP'ye dönüşmüş ve MHP'lileşmiştir. Temsilciler Meclisi bildirisi kelimesi kelimesine MHP bildirisidir. Hükümet içe dönük iç savaş politikası izlerken dışa dönük soğuk savaş kışkırtıcılığı yapmaktadır.

G. Amerika'yı öven yazılar kimi çevrelerce o denli yapılmaktaki, bu yazılarda Şili'de ki faşist Pinochet rejimi bile övülmektedir. Bu politikanın başarı şansı yoktur. Ama başarılı olması için sosyal ve siyasal bağımsızlığımızdan verilecek ödünlerin bedeli korkunçtur. Bu politikayla yoksulluk artar, işçiler açlığa itilir, sömürmeyi sürdürebilmek için baskılar artar.

Şimdi bu süreci sürdürebilmek için yeni umacılar yaratılıyor. İşçilerse kışkırtıcı militanların kucağına itiliyor. Bunların hesabının görülmesini CHP en başta ister ama, İzmir'de binlerce işçinin açlığa itilmesini gazete bildirileriyle açıklıyorlar. TARİŞ dahil tüm işyerlerindeki kışkırtıcıların temizlenmesi bizim de isteğimizdir. Ama hükümetin amacı bir yandan buraları sağcı militanlara teslim etmek bir yandan da büyük kârları özel sektöre devretmektir.

B.Ecevit bir diğer gazetecinin G.Amerika modeline karşı sendikaların sessiz kalmamasını istediğini hatırlatması üzerine de "Bu çağrımla DİSK'in genel grev kararının bir ilişkisi yoktur. Ben demokratik hukuk kuralları içerisinde sessiz kalınamayacağını belirtmiştim. Büyük sanayi çevreleri bu modeli övücü görüşlerini açıkça ortaya koymuşlardı, iktidardan ise ses çıkmamıştı. Bugünkü ağır koşullar altında bile genel grev sakıncalı olduğu kadar gereksizdir de" dedi.

İzmir'de dün

(Baştarafı 1. Sayfada)

Alınan karar dün sabah DİSK üyesi işçilerin çalıştığı tüm işyerlerinde uygulanmaya başlandı. Bu arada Bank-Sen'in örgütlü olduğu bankalarda da çalışanların greve katıldığı bildirildi.

Öte yandan Ege Üniversitesi öğrencileri, öğretim üyeleri, işçileri ve memurları da genel greve katılarak 2 gün süreyle çalışmayacaklarını açıkladılar.

Alınan genel grev kararı yaklaşık 35 bin işçinin katılmasıyla uygulamaya geçirildi. DİSK üyesi işçiler dün sabah erken saatlerden itibaren fabrikaları boşaltarak üretimi durdurdular. Genel-İş Üyesi işçilerin de genel greve katılmasıyla İzmir'de belediye hizmetleri durdu. Özellikle belediye otobüslerinin çalışmaması şehir içi ulaşımını büyük ölçüde aksattı.

DİSK GENEL MERKEZİ'NİN AÇIKLAMASI

DİSK Genel Merkezi tarafından dün yapılan açıklamada, DİSK'in TARİŞ'teki gelişmeleri duyarlılıkla izlediği belirtilerek şöyle denildi:

"İzmir'de güvenlik kuvvetleri TARİŞ işçilerine yönelik olarak büyük bir operasyonu başlatma hazırlıklarının yoğunluk kazanması üzerine DİSK, gelişmelere karşı duyarlılığın en üst noktaya ulaştırılması için tüm örgütü uyarmıştır. İzmir'de TARİŞ işyerlerine yönelik saldırı ve baskıların yeniden hızlı bir yükselme göstermesi TARİŞ İplik Fabrikası çevresinde güvenlik kuvvetlerinin büyük bir askeri operasyona girişime hazırlıkları üzerine İzmir'de işçiler tüm işkollarında dayanışma grevine başlamışlardır."

ABD Başkanı Carter Afganistan'a İslam Barış Gücü gönderilmesini önerdi

WASHİNGTON (AA)

Beyaz Saray'da bir basın toplantısı düzenleyen Başkan Carter, Amerika'nın "Yugoslavya'nın bağımsızlığını koruma ve bu ülkenin Sovyet hegemonyası altına girmesini sağlamak konusunda gerekli her türlü önlemi almaya kararlı olduklarını" açıkladı.

Carter, bu konuda şunları söyledi: "Eğer günün birinde Yugoslavya'dan bir yardım çağrısı alırsak, bu istemi ciddi bir biçimde değerlendirecek ve Yugoslav halkına her türlü yardımı yapacağız" dedi.

Carter, basın toplantısında ayrıca Afganistan'a Müslüman ülkelerin birliklerinden oluşturulacak bir barış gücü gönderilmesini önerdi. Carter, İran'daki Amerikan Büyükelçiliği'nde rehin tutulan Amerikalıların serbest bırakılması için sürdürülen girişimlerin olumlu boyutlara ulaştığını, önümüzdeki günlerde bu konuda yeni gelişmeler beklendiğini söyledi.

ABD Başkanı, açıklamasında Moskova Olimpiyatları'na da değinerek, Olimpiyatlara ABD'nin katılması için, Afganistan'daki Sovyet askerlerinin 20 Şubat tarihine kadar çekilmelerinin zorunlu olduğunu belirtti. Bu tarihten sonra çekilmelerinin ABD'nin Moskova Olimpiyatları konusundaki kararlarını değiştirmeyeceğini söyledi. Sovyetler Birliği'nin Afganistn'a yaptığı saldırının bedelini ağır ödemesi gerektiğini savunan Carter, "Sovyetler Birliği'nin komşu bir ülkeyi hiç bir engelle karşılaşmadan işgal edemeyeceği konusunda barışçı yollar, tekrar ediyorum, barışçı yollar kullanılarak ikna edilmesi gerekmektedir' dedi. Sovyetler Birliği'nin bu konuda bir güvence vermesini isteyen Carter , "Aksi takdirde bu maceralar, Sovyetler Birliği'ne pek pahalıya mal olacaktır" dedi.

GÖSTERGE

(Baştarafı 3. Sayfada)

petrol geldiği yazılı. Bu Ataş'ın en çok 3 günde işleyebileceği petroldür. Unutulmasın ki, Enerji Bakanı'nın "Rafinerilerin tam kapasiteyle çalıştırılacağı" beyanının üzerinden 3 gün bile geçmeden bunlar oluyor.

Hükümet kendi kararlarıyla altüst ettiği halk yaşamının, dünyayı zindan ettiği halka unutturmak için, bir yandan halkımızı dış kredi vaadleriyle oyalıyor. Bu sütunlarda şunu yazmıştık: "Zerre kadar ekonomi bilen, hesap kitapla ilgisi olanlar bu kararlardan hayır bekleyemez". Yazdığımız aynen çıktı. Halkın içinde bulunduğu sıkıntı artarken, hükümet Merkez Bankası dövizlerini bankaların özel kullanımına bırakıyor. Ekonomi Jiklet yerine kömür ve demirden, koka kola yerine Çimento ve akaryakıt üretiminden yoksun kalıyor. Şimdi yine soruyoruz: Bu kararları hala beğenen var mı?

Bir şey daha anlatıyoruz: Dünya'da olup bitenleri azıcık izleyenler, Türkiye'ye büyük dış kredi gelmeyeceğini anlar. Bunu da yarın nedenleriyle anlatacağız.

Salvador'da devrimciler sular idaresini ve Panama Elçiliği'ni işgal ettiler

SAN SALVADOR (AJANSLAR)

Salvador'da iki ayrı örgütün üyeleri, Panama Elçiliği ile Sular İdaresi'ni işgal ettiler. Elçilikte Panama Elçisi David Pere ile iki görevli, Sular İdaresi'nde ise 500 kişi rehin tutuluyor. Panama Elçiliği'nin 28 Şubat Halk Birliği'ne Sular İdaresi'nin ise, Devrimci Halk Bloğu'na üye devrimciler tarafından işgal edildiği öğrenildi.

Ayrıca başkentteki İspanya Büyükelçiliği de işgal altında, birkaç gün önce bu elçiliği işgal eden gerillaları polis dışarıya çıkarmayı başaramadı.

Eğitim Bakanlığı'na düzenlenen baskın sırasında ulusal muhafızlar beş devrimciyi çıkan çatışma sırasında öldürmüştü.

İşgal edilen Panama Elçiliği'nde çalışan sekreterlerden biri, pencereden görevlilere, gerillaların, bir gün önce polisin Hıristiyan Demokrat Partisi'ni bastıktan sonra tutukladığı 20 kişinin serbest bırakılmasını istediklerini söyledi. Bilindiği gibi polisin Hıristiyan Demokrat Parti merkezine yaptığı saldırı sırasında 5 kişi ölmüştü.

Devrimci Halk Bloğu üyesi işçilerce işgal altında tutulan Sular İdaresi'nde gerillaların dışında 500 kişi bulunuyor. Ancak, bu gerillalar henüz isteklerini bildirmediler. Cunta yetkileri ardarda yapılan işgal eylemlerinin tekelden yönetildiğini ileri sürdüler.

NE ALIRSAN 12,5

ELMAS

BAK KEMAL HANİ SENCE KAHVEYE İLK GİTTİĞİMİZ GÜN BAZILARI MARAZA ÇIKARMIŞLARDI YA, İŞTE OİTLER ESNAFTAN HARAÇ ALIYORMUŞ.
VAY BE.
SEN BİLE HABER ULAŞTIRACAKSIN TAMAMMI ? BÖYLE HARAÇ ALMAYA GELİRLERSE
TAMAM
HAYDİ SEN TEZGAHINA DÖN, AKŞAMA KAHVEYE GEL
OLUR
OHOOO..O BİZ TİCARET YAPALIM PARA KAZANALIM DEDİK BAK NELER OLDU HARAÇ DALGASI FALAN ÇIKTI BE
DEVAMI VAR.
-51-

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50 Cağaloğlu—İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3294/52

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASU

ABONE KOŞULLARI
YURTİÇİ ABONE BEDELLERİ: 3 aylık 900.— / 6 aylık 1800.— / 1 yıllık 3600.—
YURTDIŞI ABONE BEDELLERİ: 3 aylık 2250.— 55 DM. / 6 aylık 4500.— 110 DM. / 1 yıllık 9000.— 220 DM.

İLAN KOŞULLARI
2,3. sayfalar (süt. cm) 400.—TL
Devam sayfaları (süt-cm) 450.—TL
İlan sayfaları (süt-cm) 320.—TL
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm) 700.—TL
Yayın ilanları... 400.—TL
Küçük ilanlar (kelimesi) 10.—TL

İLAN REKLAM BÜROSU Cumhuriyet Cad. No: 87/5 Elmadağ-İSTANBUL Telefon: 40 15 89

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay- Ankara Telefon: 17 01 41
İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75
Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No 96

ŞU BÜTÇE DEDİKLERİ...

Her yıl "bütçe" diye bir oyun oynanmaktadır. Üstelik oyunun kurgulanışı ve biçimi hiç değişmemektedir. Kasım, Aralık aylarında hükümetler bütçeye ilişkin tartışmaları başlatırlar. Ardından siyasi partiler, bilim adamları, büyük iş adamları bir Mart'a kadar durmadan bütçe üzerine görüşler ileri sürerler, taleplerde bulunurlar, kendi aralarında tartışırlar. İşin ilginç yönü, işçisiyle memuru ile, teknik elemanı ile milyonlarca emekçi bu yoğun tartışmayı hiç bir şey anlamadan seyreder ler. Tartışmaya katılanlar özellikle de "bilim adamları"mız; emekçiler yazılanları, söylenenleri anlamasın diye adeta özel bir çaba gösterirler. Kısmen Arapça, kısmen Fransızca-İngilizce kısmen de öz-Türkçe, anlaşılmaz "teknik" deyimlerle bezenmiş bir dil kullanmayı günümüzde artık trilyonlara varan rakamları ardarda sıralamayı bir beceri saymaktalar. Onlar birbirlerini, temsil ettikleri sınıf çıkarları gereği iyi anlamaktalar. Emekçiler anlamamış onların umurunda mı? Tam tersine bugün bütçe tartışmalarının bu biçimde sürdürülüşü, tartışmayı sürdürenlerin temsil ettikleri egemen sınıfların çıkarları gereğidir. Ve bir ölçüde de, emekçilerin tartışmalardan hiç bir şey anlamamaları içindir. Zaten, içinde yaşadığımız düzende, bütün bir toplumu ilgilendiren konuların kararlaştırılması sürecine emekçilerin katılması bir çok engelllerle önlenmiştir.

Halktan yana olanların ise bütçe tartışmalarını bu "anlaşmazlık"tan kurtarıp oynanan oyunları açığa çıkarmaları gerekir. Bunun için de bütçenin ne olduğunu açık ve net bir tanımlamayla anlatmak gerek.

İNCELEME VE ARAŞTIRMA SERVİSİ–1

Bütçe, devletin halktan aldığını egemen sınıflara verme aracıdır

TRİLYON

Aylar süren tartışmalar sonrasında hazırlanan bütçenin aslı nedir?

Bütçe esas olarak, doğrudan üreticilerin yarattığı değerlerin egemen sınıflara, devlet aracılığıyla, nasıl, hangi mekanizmalarla aktarıldığını gösteren bir yazılı belgedir. Bütçe, her yıl emekçilerin yarattığı değerlerin, ne kadarının, egemen sınıfların hangi kesimlerine, bu kesimlerin hangi ihtiyaçlarının karşılanması için aktarıldığını göstermektedir. Bütçe egemen sınıfların sömürü düzeninin, her yıl, kendisini yeniden üretmesinin, emekçilerin yarattığı değerlerin aktarılarak devlet aracılığıyla nasıl örgütlendiğini gösteren yazılı bir belgedir. İşte bütçenin emekçiler için bu denli anlaşılmaz bir dille tartışılmasının ve üzerine onca yaygara koparılmasının nedeni budur. Kısacası, bütçe devletin bir eliyle halktan aldığını öbür eliyle sermaye kesimine vermesidir. Bütçe gerekçeleri ne kadar karmaşık, anlaşılması güç terimlerle ve operasyonlarla dolu olsa da sorunun özü budur.

● Bütçe esas olarak, doğrudan üreticilerin yarattığı değerlerin egemen sınıflara devlet aracılığıyla, nasıl, hangi mekanizmalarla aktarıldığını gösteren bir yazılı belgedir. Bütçe her yıl emekçilerin yarattığı değerlerin ne kadarını, egemen sınıfların hangi kesimlerine, bu kesimlerin hangi gereksinmelerinin karşılanması için aktarıldığını göstermektedir. Bütçe egemen sınıfların sömürü düzeninin sürdürülmesinin emekçilerin yarattığı değerlere el konularak devlet aracılığıyla nasıl örgütlendiridiğini gösteren yazılı bir belgedir.

Bütçe ödenekleri nelerdir?

Önce devlet harcamalarını belirleyen ve devletin ekonomiye müdahale araçlarından biri olan bütçe ve bütçe ödeneklerini inceleyelim. Bilindiği gibi bütçe, devletin gelir ve harcamalarını bir mali yıl için düzenleyen bir cetveldir. Devlet bütçede öngördüğü harcama ve gelir politikalarıyla düzenin işlerlik kazanması yönünde ekonomiye müdahale eder.

Türkiye'de ise bu müdahale genel olarak devletten özel sektöre kaynak aktarımı biçiminde olmaktadır. Bu kaynak aktarımı bütçenin normal gelirlerini önemli oranlarda aştığı içinde bütçe açıkları hemen her yıl büyümektedir. Açıkların kapatılmasında borçlanma ve Merkez Bankası avansları kullanılmaktadır. Bir başka deyişle açıklar para basılarak karşılanmaktadır. Bu avanslara giderek artan oranlarda başvurmak ülkede %70-80'lere varan enflasyonun önemli nedenlerinden biri olmuştur.

Bütçe ödenekleri, cari hizmet ödenekleri (bunun en önemli kısmını personel ödenekleri yani maaş ve ücretler oluşturmaktadır), yatırım ödenekleri ve transfer ödeneklerinden oluşur. Ancak bu ödeneklerde bir ölçüde birbirine karışmış dumudadır.

1980 mali yılı için önerilen 379.1 milyar TL'lik toplam bütçe harcamalarının % 32'si memur ve kamu kesiminde çalışan işçilerin maaş ve ücretlerine ayrılmıştır. Büyük görünen bu oran, aslında birçok gerçeği çarpıtmaktadır. 1980 Bütçe Tasarısında katsayının 22 ile sınırlanması nedeni ile 25-30 yıl çalışmış 1.derecedeki bir devlet memurunun eline geçebilecek net maaş 9429 liradır. En düşük ev kiralarının 5-6 bin lira olduğu günümüzde tek maaşla geçinen 1.dereceden bir devletmemuru gecekondudan başka bir yede oturamayacak hale getirilmiştir. Varın 14. dereceden bir memurun halini siz düşünün.

Transfer harcamaları sermayeye aktarılan fonlar demektir

Bütçede önemli bir kalem de transfer ödenekleridir. Transfer harcamaları devletin Emekli Sandığı vb. kuruluşlara yaptığı sosyal transferlerden çok İktisadi Devlet Teşekkülleri (İDT) ve Kamu İktisadi Teşebbüslerine (KİT) ve Katma Bütçeli Kuruluşlara yaptığı yardımları ve sermaye teşkillerini içermektedir.

Transfer harcamaları ağırlıkla Maliye Bakanlığı Bütçesinde yer almakta ve Maliye Bakanlığınca dağıtılmaktadır. 1980 yılı Genel Bütçesinde yer alan 350.3 milyar liralık transfer ödeneğinin 340.2 milyar liralık bölümü bu bakanlığın bütçesi içindedir. Maliye Bakanlığı transfer ödeneklerinin 161.7 milyar liralık kısmı doğrudan İDT ve KİT'lere gitmektedir. Genel Bütçeden Katma Bütçeli kuruluşlarayapılan hazine yardımları (106 milyar lira). da bu bakanlığın transfer ödenekleri içinde yer almaktadır. Böylece Maliye Bakanlığı transfer ödeneklerinin %79'u İDT, KİT ve Katma Bütçeli kuruluşlara yapılan kaynak transferi olmaktadır. Bu 267.7 milyar liralık transfer ise, bu kuruluşların mal ve hizmetlerine son yapılan ve kimi ürünlerde %500'e varan zamlardan sağlanacak gelir dahil edildiği halde saptanan miktardır.

Türkiye'de İDT ve KİT'lerin en önemli işlevi özel kesim için gerekli hammade ve aramalı niteliğindeki girdileri sağlamaktır. Bu kuruluşların sürekli zararla çalışması ve zararlarının bütçeden karşılanmasındaki temel neden özel sektöre ucuz girdi sağlama politikasıdır. Ancak bu politika artık sermaye çevrelerini de rahatsız etmeğe başlamış KİT ürünlerinin fiyatlarının serbest piyasada belirlenmesini talep eder olmuşlardır. Çünkü, bugün birçok KİT ürünü, ticaret sermayesinin spekülatif faaliyetleri sonucu fabrika satış fiyatına değil, bu malları stoklayanların belirlediği karaborsa fiyatına satılmaktadır. Fiyatların serbest piyasada belirlenmesi, karaborsa fiyatının resmi fiyat olmasına yol açacağı, devletin el koyduğu bu farkın da sanayi sermayesi için yeni kredi ve teşvikleri olanaklı kılacağı düşünülmektedir.

● KİT'lerin en önemli işlevi özel kesim için gerekli olan hammadde ve aramalı niteliğindeki girdileri sağlamaktır. Bu kuruluşların sürekli zararla çalışması ve zararlarının bütçeden kaşılanmasındaki temel neden bu özel sektöre ucuz girdi sağlama politikasıdır. Ancak bu politika sermaye cevrelerini de rahatsız etmeye başlamıştır. Çünkü, bugün birçok KİT ürünü, ticaret sermayesine spekülatif kazanç olanağı sunmaktadır.

HOTEL CLUB

YARIN:
BÜTÇE
ÖDENEKLERİNDE
YAPILAN
DARALMANIN
ARDINDAKİ GERÇEK

TV KÖŞESİ

"Çözüme doğru" ve tekelci sermayenin övgüleri

TRT yöneticileri istediği kadar tekelci sermayeyi savunmadığı, "tarafsız" yayın yaptıklarını söylesinler. Yayınların niteliği, yarattığı yankılar onları alabildiğine yalanlıyor.

Bunun en son örneği "çözüme doğru" adlı, Türkiye'nin bunalımdan "çıkış" yollarının işlendiği programda görüldü. "Çözüme doğru" Önder Şenyapılı'nın sunduğu bu açık oturumla "şimdilik" noktalanmış bulunuyor.

Programla ilgili olarak, Aralık 79 sayılı "Arçelik'te bir ay" adlı dergide Tuğrul Kudatgobilik Övgü dolu bir yazı yazdı dört hafta boyunca. Demir-Çelik, tekstil ve kimya sanayilerini ve enerji konusunun "olumlu" bir tarzda ele alınışını metheden Kudatgobilik, programın devamını isteyerek yazısına şöyle devam ediyordu.

"Yalnız tenkide alışmış kulaklarımız, gözlerimiz ilk defa fabrikaları, barajları, santralları, petrol, maden ve kömür çıkarılmasını ve enerji üretimini yani ilk defa "yapılmışı", "meyva vermiş" gördü. TRT belki "öğrende gel" lafından sonra en sık olarak bu iki kelimeyi telaffuz ediyordu. "Çözüme doğru"... Demek ki bazı işlenen yollar "çözüm"e gidiyordu.(....) çözümün biri bizdedir, Türk insanındandır. Ve bu artık bir "sır" değildir"

Bugün halkımız üzerinde meşrulaştırılmaya çalışılan baskı, zulüm ve uygulanmasına girişilen "ekonomik tedbirler"in savunuculuğunu yapan tekelci sermaye, ideolojik propagandasını yürütmek için en uygun organ olarak TRT'yi kullanmaktadır. Halkın taleplerini dile getirebilecek herhangi bir örgütün temsilcisine söz verilmezken hergün ekranlarda sermayeye, temsilcilerine yer ayrılmakta, kendi istekleri doğrultuşunda propaganda yapması sağlanmaktadır.

Bu noktada da kör olmayan tüm gözlerin görebileceği gerçek, 'TRT'nin tarafsız bir kamuoyu oluşturulmasına" değil, bizzat taraflı (tekelci sermaye yanlısı) kamuoyu oluşturmaya hizmet ettiğidir.

TV'de BUGÜN

19.00 HABERLER

19.05 ŞEKER KIZ

Sürekli filmin bugün 18. bölümü yayınlanacak. Candy maceralı yolculuğuna devam etmektedir. Kamp kurdukları yerde haydutların baskınına uğrarlar.

19.30 FASIL

20.00 HABERLER

20.35 MİNİK KONSER

20.45 KIBRIS'TA TÜRK ESERLERİ

Belgesel dizinin bugünkü bölümünde, Lapta Köyü tanıtılıyor. Doğal Güzellikleri yönünden Kıbrıs'ın en ilginç köşelerini oluşturan "Portakal Yolu" ve Güzelyurt. Ayrıca, Lefke'deki eski Türk evleri, Magosa kalesi, Kale kapıları ve burada yer alan Othello burcu görüntüleniyor...

21.15 TV'DE TÜRK SİNEMASI

Yönetmenliğini Ertem Eğilmez'in yaptığı "Küçük Hanımefendi" adlı film yayınlanacak. Filmin baş rol oyuncuları: Hülya Koçyiğit, Kartal Tibet, Münir Özkul ve Mürüvvet Sim...

22.45 DIŞ KAYNAKLI MÜZİK

23.15 HABERLER

YARINDAN SEÇMELER
Flipper — Küçük Ev — Kaptan Onedin
Denizin Kanı — Bizden Size
Saint'in dönüşü

ÇOCUK GAZETESİ

İKİNCİ YARIŞ

Bir akşam üstü
Tavşanla kaplumbağa
Kırdan dönüyorlamış;
Yağmura tutulmuşlar.

Tavşanın hıncı var ya zaten;
La Fonten'in masalından
Kendi kendine demiş;
Bu kez olsun bari
Adımı temize çıkarayım
Fırsat bulmuşken.

"Var mısın" demiş kaplumbağaya
Bir yarış daha yapalım seninle
Hangimiz daha önce
Gidecek evine

"Varım" demiş kaplumbağa
Ama bir koşulum olacak
Kaybedersen bu kez de
Girmeyeceksin artık
Benimle yarışa

Kuşkusuz kabullenmiş tavşan

Başlamışlar birlikte saymaya
Biiirrr.... İkiii... Üççç....
Sözün bitiminde
Bir ok gibi fırlamış tavşan
Ne yapsın, geçen yarıştan
O ağzı yanan

Bir anda yolu yarılamış.

Bakmış ki kaplumbağa
Tavşan neredeyse Gözden yitecek
Çekilip kabuğuna
Başlamış bağırmaya;
"Heeyy!. Aptal tavşan..!" demiş.
"İlk yarışta da söylemiştim
Bak yine kay'bettin.
Anladın mı şimdi?
Ben neden kıra gelirken
Hep evimi sırtımda getiririm.

Burcu TAN

Kırmızı Çiçek

Nural BİRDEN

HEY!! ÇİÇEĞİMİ EZECEKSİN!!

ŞİMDİ ÇİÇEĞİNİ TAMAMEN KAYBETMİŞTİ!